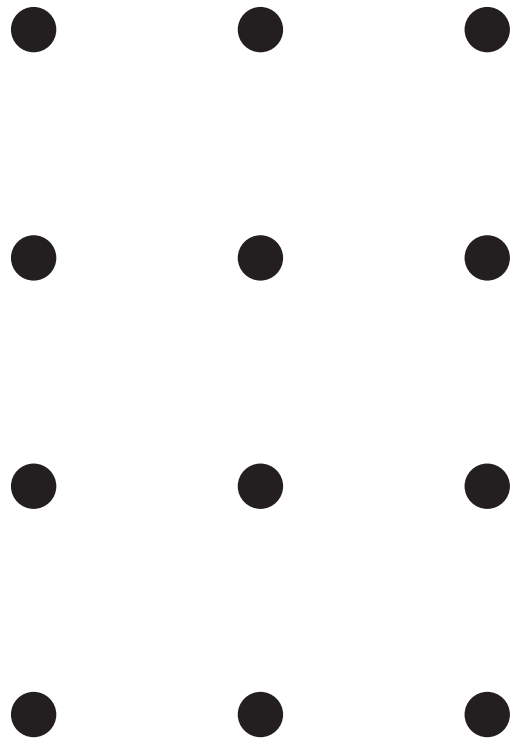

V O D N I K

SKOZI ŠOLSKO LETO
2002/2003

CPI

Y
N
D
O
Y

VODNIK SKOZI ŠOLSKO LETO 2002/2003

2

BESEDILA SO NAPISALI

Mojca Cek, Jelka Drobne, Anica Justinek, Mirjana Kovač, Barbara Kunčič, Igor Leban, Franc Lončar, Darko Mali, Davorin Majkus, Ivan Mavsar, mag. Slava Pevec Grm, Mojca Polak, Matjaž Praprotnik, Andreja Prošek, Jana Ravbar, Marija Šibanc, Veronika Šlander, Danuša Škapin, Vladimir Tkalec, mag. Marija Tome, Veronika Zabret, Breda Zupanc, Helena Žnidarič

BESEDILA ZBRALA IN UREDILA

Danuša Škapin

UREDNIŠKI ODBOR

Vladimir Tkalec, Mirjana Kovač, Davorin Majkus, mag. Slava Pevec Grm, Mojca Polak, mag. Marija Tome, Veronika Šlander

JEZIKOVNO PREGLEDALA

Vlasta Kunej

OBLIKOVANJE

Boštjan Debelak

PRELOM

Freedom, d. o. o.

IZDAL IN ZALOŽIL

Center RS za poklicno izobraževanje
Ob železnici 16
Ljubljana

PREDSTAVNIK

Vladimir Tkalec

TISK

JBB, d. o. o.

NAKLADA

900 izvodov

VSEBINA

UVOD	5
RAZVOJNI PROGRAM	7
OD NOMENKLATURE POKLICEV K POKLICNIM STANDARDOM	15
NADALJNI RAZVOJ POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PO STROKAH	17
SPREMLJANJE IN EVALVACIJA IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	29
POKLICNA MATURA	30
RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV	32
MODERNA UČNA GRADIVA	33
INOVACIJSKI IN RAZVOJNI PROJEKTI	36
MEDNARODNO SODELOVANJE	42
IZOBRAŽEVALNO-SEJEMSKE PRIREDITVE	53
REGISTRACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM ZA POKLICNE KVALIFIKACIJE	54
NACIONALNI OBSERVATORIJ SLOVENIJE ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	56
ZAPOSLENI NA CENTRU RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE	59

4

UVOD

V preteklem šolskem letu so bila kot pomemben razvojni dokument sprejeta nova Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja, ki so hkrati tudi podlaga za večletni razvojni program poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji. Večji del nalog Centra je tako v prihodnje namenjen uveljavljanju izhodišč v praksi ter ustvarjanju možnosti za sodobno in evropsko primerljivo poklicno in strokovno izobraževanje.

VODNIK
ŠOLSKO LETO
2002/2003

5

V šolskem letu 2002/03 bo Center RS za poklicno izobraževanje nadaljeval delo, ki je bilo zastavljeno z letnim delovnim načrtom za leto 2002 in je usmerjeno v nadaljnji razvoj poklicnih standardov in izobraževalnih programov. Poudarek bo zlasti na pripravi novih poklicnih standardov za nacionalne poklicne kvalifikacije in modulno zgrajene izobraževalne programe, razvijanju metodologij za pripravo poklicnih standardov in izobraževalnih modulov, povezovanju splošnega, strokovnega in praktičnega znanja, usposabljanju učiteljev tako za nove prijeme v izvajanju poklicnega izobraževanja pa tudi za pripravo in izpeljavo odprtega dela izobraževalnega programa, ki bo prepuščen poklicnim in strokovnim šolam ter regionalnim nosilcem.

Razvojni program v poklicnem izobraževanju, ki ga je potrdilo Ministrstvo za šolstvo znanost in šport, za njegovo izvajanje pa skrbi Urad za šolstvo, naj bi v naslednjem šolskem letu prinesel nekaj novih modulno zgrajenih izobraževalnih programov s področij avtoservisne dejavnosti, kovinarstva, gradbeništva, kmetijstva, gostinstva in turizma, grafične dejavnosti, steklarstva ter predelave plastike in gume. Poklicni standardi za poklice v teh dejavnostih so že v pripravi ali pa bodo pripravljeni v prihodnjem obdobju. Skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport se bo treba odločiti za eksperimentalno uvajanje v določenem številu pilotnih šol. Razvojni program se navezuje tudi na programe Phare, ki jih razpisuje Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za krepitev lokalnih in regionalnih struktur ter spodbujanje socialne vključenosti vseh prebivalcev Slovenije v skupni gospodarski in družbeni razvoj.

Vodnik skozi šolsko leto 2002/03 pa naj zainteresiranega uporabnika ali akterja v poklicnem in strokovnem izobraževanju vodi tudi k drugim dejavnostim Centra. Po uspešni uveljavi poklicne mature v letu 2002, za katero je Center pripravil izpitne kataloge za strokovne predmete in praktični del preskusa znanja, se bo nadaljevalo delo pri usklajevanju že sprejetih izpitnih katalogov z novim Pravilnikom o poklicni maturi in pripravi izpitnih vprašanj in gradiv za poklicno maturo za vsa strokovna področja. Center bo prav tako še naprej spremljal vpeljevanje novosti in programov v poklicnem in strokovnem izobraževanju ter pripravljaj poročila o zaključnih izpitih in poklicni maturi. Objavljeni so novi razpisi za pripravo učbenikov in učnih gradiv, pripravljani pa so tudi razpisi za inovacijske in razvojne projekte, ki jih prijavljajo poklicne in strokovne šole. Nadaljuje se izvajanje projekta ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v poklicnem izobraževanju, v pripravi so nadaljnji standardi za opremljanje poklicnih in strokovnih šol. Vodnik vodi skozi vso paleto strokovne podpore

in svetovalne dejavnosti, ki jo opravlja Center za potrebe poklicnega in strokovnega izobraževanja in s tem tudi za višje strokovno šolstvo.

Poseben poudarek velja izobraževanju in stalnemu strokovnemu usposabljanju učiteljev, ki mora učitelja usposobiti za nove metode in prijeme v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Spričo vse bolj praznih šol in zmanjševanja vpisa v skoraj vse poklicne in tudi strokovne šole ne bo mogoče več dosledno vztrajati pri predmetni zasnovanosti pouka, togih delitvah v oddelke in frontalnem podajanju predpisanih vsebin. Center oblikuje nov model poklicnega izobraževanja za programe, v katere se vpisuje malo dijakov, učitelje pa vključuje tudi v vrsto mednarodnih projektov, ki jih vodi.

Posebej kaže omeniti, da je vzpostavljen računalniški registracijsko-informacijski sistem poklicnih standardov in kvalifikacij ter izobraževalnih programov. Omogočal bo preglednost nad strukturo poklicnega izobraževanja v celoti in s tem zagotavljal transparentnost naših standardov, nacionalnih poklicnih kvalifikacij in javnoveljavnih izobraževalnih programov za uporabnike doma in v tujini.

V upanju, da bo vodnik koristen pripomoček za vse, ki se ukvarjate s poklicnim in strokovnim izobraževanjem, vam želim uspešno šolsko leto 2002/03!

Vladimir Tkalec

RAZVOJNI PROGRAM

Po sprejemu novih Izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega poklicnega in srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja v letu 2001 se je zastavilo vprašanje njihovega vpeljevanja v prakso. Izhodišča namreč zahtevajo spremembe v pripravi poklicnih standardov, ki so podlaga za nacionalne poklicne kvalifikacije in hkrati tudi za modulno sestavljene izobraževalne programe poklicnega in strokovnega izobraževanja, ter predpostavljajo drugačen način priprave izobraževalnih programov, predvsem pa zahtevajo drugačno izvedbo in financiranje izobraževalnega procesa v šoli in v neposrednem delovnem okolju. Tako je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport za uvajanje izhodišč v praksi imenovalo poseben programski svet, sestavljen iz predstavnikov socialnih partnerjev, strokovnih inštitucij in različnih ministrstev, vodenje, povezovanje in usklajevanje dejavnosti ter spremljavo izvajanja pa ima na skrbi Urad RS za šolstvo. Za posamezne projekte razvojnega programa skrbi Center RS za poklicno izobraževanje neposredno, del projektov pa bo predmet javnega razpisa. Del dejavnosti razvojnega programa, ki se ujemajo z razvojem regionalnih struktur, je mogoče prijaviti v okviru programa Phare 2000 in 2001 Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, s čimer je zagotovljen del stroškov, druge dejavnosti pa bo neposredno financiralo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.

Projekti, ki jih je v okviru razvojnega programa pripravil Center, obsegajo:

- izdelavo metodologije in metodoloških pripomočkov za razvoj **poklicnih standardov**, ki bi jo pripravili na podlagi kvalifikacijske strukture nekega strokovnega področja;
- pripravo metodologije in novih **izobraževalnih programov v modulni obliki** na več strokovnih področjih;
- nove koncepte znanja s **povezovanjem splošnega, strokovnega in praktičnega znanja** v problemsko zasnovanih katalogih znanja in izpitnih katalogih;
- program **preprečevanja šolske neuspešnosti** v poklicnem in strokovnem izobraževanju in blažitev njenih posledic;
- programe **usposabljanja izobraževalcev** (učiteljev) za razvijanje ključnih kvalifikacij, povezovanje znanja, modulno pripravo in izvajanje izobraževalnih programov ter usklajeno izobraževalno ponudbo poklicnih in strokovnih šol glede na potrebe trga dela.

Kot podpora uspešni implementaciji Izhodišč pa so pripravljene še nekateri dodatni projekti: **odprti kurikulum, pilotne šole, sprememba sistema upravljanja in financiranja.**

Predvideno je, da bodo načrtovani projekti končani do konca leta 2003.

Vladimir Tkalec

POKLICNI STANDARDI

Izhodišča za razvoj izobraževalnih programov nadomeščajo nomenklaturu poklicev kot podlago za izobraževalne programe poklicnega in strokovnega izobraževanja. Vloga nacionalnih poklicnih standardov pa je širša, saj bodo poklicni standardi tudi podlaga za standarde znanj in spretnosti, ki se pripravijo za certificiranje poklicnih kvalifikacij.

8

Poglaviti cilj projekta Poklicni standardi je priprava konsistentne metodologije in metodoloških pripomočkov za razvoj nacionalnih poklicnih standardov, ki bodo omogočali pripravo sodobnih, mednarodno primerljivih izobraževalnih programov.

Globalni cilji:

- razvoj novih, mednarodno primerljivih in tržno zanimivih poklicnih kvalifikacij,
- spodbujanje usposabljanja za nova poklicna področja,
- večanje stopnje usposobljenosti prebivalstva,
- povečanje zaposljivosti in mobilnosti na skupnem evropskem trgu ter omogočanje hitrega preusposabljanja za nova poklicna področja,
- povečanje transparentnosti kvalifikacijske strukture,
- izboljšanje enakih možnosti obeh spolov (gender equality) in socialno ogroženih pri pridobivanju nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Pričakovani rezultati:

1. razvoj oz. nadgradnja obstoječih metodoloških pripomočkov:
 - metodološki pripomoček za opis del in nalog na poklicnem področju in njihovo združevanje v profile poklicev,
 - metodološki pripomoček za določitev ravni zahtevnosti poklica,
 - oblikovanje ključnih del in kompetenc v poklicnem standardu,
 - opredelitev spretnosti in znanj v poklicnem standardu,
 - merila za pripravo izvedbenih dokumentov na podlagi poklicnih standardov;
2. analiza sistemskih rešitev, ki opredeljujejo vloge posameznih akterjev v procesu priprave poklicnih standardov, in če je potrebno, priprava predloga sprememb zakonskih in podzakonskih aktov;
3. pripravljen in implementiran model nacionalne kvalifikacijske strukture na enem strokovnem področju;
4. razvit in testiran nacionalni obrazec dodatka k spričevalu/certifikatu;
5. pripravljena dva poklicna standarda in zasnovani izvedbeni dokumenti.

Predvideno trajanje projekta: od junija 2002 do junija 2003.

Projekt vodi Veronika Šlander.

MODULNO GRAJENI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

Med bistvenimi novostmi novih izhodišč je tudi modularizacija programov – oblikovanje širših izobraževalnih programov v take dele, ki na eni strani izhajajo iz poklicnih standardov, na drugi pa vodijo k poklicnim kvalifikacijam. Z modulno zasnovanimi programi bomo olajšali pot do poklicne kvalifikacije odraslim, ki si želijo pridobiti nove kvalifikacije. Hkrati si bodo lahko z njimi pridobili poklicno kvalifikacijo tisti mladi, ki ne zmorejo opraviti celotnega izobraževanja, bodisi ker so programi prezahtevni zanje ali pa nam jih ne uspe motivirati, da bi vztrajali do konca. Tako mnogi mladi prezgodaj zapuščajo izobraževanje in si ne pridobijo nikakršne formalne kvalifikacije. Olajšali pa bomo tudi pridobivanje višjih stopenj izobrazbe, saj jo bodo tako mladi kot odrasli lahko pridobivali po delih – modulih. S tem se programiranje izobraževanja uskladi z rešitvami, ki jih prinaša Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, in odpira nove možnosti za vseživljenjsko učenje, to pa je eno od osrednjih prizadevanj razvitih evropskih držav in mednarodnih organizacij.

V okviru projekta bo:

- pripravljena metodologija za pripravo modulno grajenih programov na podlagi poklicnih standardov;
- oblikovani bodo novi programi z moduli na področju steklarstva, predelave plastike in gume, gradbeništva, grafičnih dejavnosti in avtoservisnih dejavnosti;
- pripravljen bo projekt za poskusno uvajanje novih programov v šolsko prakso.

Predvideno trajanje projekta:

1. faza – priprava metodologije in prvih programov: od septembra 2002 do novembra 2003;
2. faza – priprava projekta vpeljevanja novih programov s poskusom in spremljanje: od maja 2003 do novembra 2006.

Projekt vodi mag. Marija Tome.

POVEZOVANJE SPLOŠNEGA, STROKOVNEGA IN PRAKTIČNEGA ZNANJA

Povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega znanja pomeni odmik od predmetne zasnovanosti programov in znanstvene sistematike v predmetih k bolj problemsko zasnovanim programom, katalogom znanja in njihovemu izvajanju.

Cilji projekta so:

- razviti nove koncepte povezovanja splošnega, strokovnega in praktičnega znanja v **koherentno in problemsko zasnovanih katalogih znanja in izpitnih katalogih** v poklicnem izobraževanju;

- razviti **nove koncepte znanja** (dinamičnost, aktivnost, kritičnost, povezanost), ki bo relevantno za sedanje in prihodnje življenjske in poklicne situacije dijakov/vajencev in bo vodilo k **razvoju poklicnih kompetenc**;
- razviti koncept **ključnih kvalifikacij**, ki so podlaga za včlenjevanje splošnega znanja v izobraževalne programe, in pripraviti nacionalne standarde ključnih kvalifikacij;
- doseči večjo **vsebinsko skladnost in notranjo koherentnost izobraževalnih programov**. To bo mogoče doseči z definiranjem **logično in vsebinsko zaokroženih celot**, ki bodo presegle predmetno razdrobljenost in bodo povezale strokovnoteoretično in praktično znanje ter ključne kvalifikacije. Cilj je razvijati vse tri razsežnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja: izobraževati za zaposljivost, osebni razvoj in udeležbo v družbi.

V okviru projekta bodo izdelane:

- metodologije za pripravo standardov ključnih kvalifikacij in interdisciplinarno in medpredmetno zasnovanih katalogov znanja in izpitnih katalogov;
- nacionalni standardi ključnih kvalifikacij, katalogi znanja in izpitni katalogi za modulne izobraževalne programe v okviru projekta 2.

Predvideno trajanje projekta: od maja 2002 do marca 2004.

Projekt vodi mag. Slava Pevec Grm.

ODPRTI KURIKULUM

Dosedanja Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja določajo najmanjši in največji obseg posameznih predmetov, ki so jih morali upoštevati pripravljavci izobraževalnih programov. Morebitne odklone je bilo treba posebej utemeljiti. Sprejeti izobraževalni programi so obvezni za javne šole in so tudi podlaga za financiranje.

Taka ureditev se je izkazala za pretirano centralistično, saj ne spodbuja inovativnosti, poleg tega pa težko sledi potrebam delodajalcev, ki se morajo hitro prilagajati potrebam trga in spremembam tehnologije.

Nova Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov prepuščajo šolam 20 odstotkov vsebin oziroma ciljev programa, ki jih določijo šole v sodelovanju s socialnimi partnerji v regiji oziroma panogi.

Cilji projekta so:

- hitrejše prilagajanje spreminjajočim se tehnološkim zahtevam in proizvodnim programom,
- povečanje avtonomne pristojnosti in odgovornosti šol pri načrtovanju izobraževalnih programov,

- lažje odzivanje šol na zahteve delodajalcev ter različnih skupin udeležencev izobraževanja,
- povečanje možnosti fleksibilnega odzivanja na naraščajoče hitre spremembe na področju dela,
- okrepitev sodelovanja šol s socialnimi koalicijami na regionalni ravni,
- uveljavitev specifičnosti posameznih gospodarskih panog pri načrtovanju poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Pričakovani rezultati:

- 20 odstotkov vsebin oziroma ciljev programa določajo šole v sodelovanju s socialnimi partnerji v regiji oziroma panogi,
- razvite didaktične oblike vpeljevanja odprtega kurikulumuma,
- izoblikovana regionalna mreža socialnih koalicij,
- izoblikovan koncept regionalnega povezovanja poklicnih in strokovnih šol, v katerih bodo nekatere funkcije (razvojnaja, kadrovska, mednarodna) regijsko zaokrožene.

Predvideno trajanje projekta: od septembra 2002 do septembra 2003.

USPOSABLJANJE IZOBRAŽEVALCEV

Izhodišča za prenovu izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja obsegajo niz hkratnih in obsežnih dejavnosti. Uspešnost njihove izpeljave in s tem uspešnost prenove poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji je odvisna od ustrezne usposobljenosti izvajalcev v poskusnem obdobju implementacije programov in priprave ustrezne strokovne podpore tistim, ki se bodo pridružili pozneje. Poleg tega želimo z rešitvami, izoblikovanimi v programu Phare MOCCA, preobraziti sistem stalnega strokovnega spopolnjevanja in ga ustrezno prilagoditi specifikam poklicnega in strokovnega izobraževanja. Zato je projekt Usposabljanje izobraževalcev (učiteljev, inštruktorjev, mentorjev, mojstrov) prioriteta, ki združuje in odseva vse novosti, opredeljene v Razvojnem programu.

Projekt se bo izvajal se bo v treh podprojekti.

Podprojekt A

Neposredna podpora pri vpeljevanju kurikularnih sprememb z razvojem in vpeljavo modulov usposabljanja učiteljev in učiteljic ter vodstvenih in svetovalnih delavcev v poklicnem in strokovnem izobraževanju:

- razvijanje ključnih kvalifikacij,
- povezovanje splošnoizobraževalnih predmetov v funkciji poklicne usposobljenosti,

- povezovanje strokovnoteoretičnih predmetov in praktičnega pouka,
- modularizacija programov,
- usposabljanje vodstev šol in šolskih svetovalnih služb za vpeljavo programskih novosti.

12

Podprojekt B

Poskusna izpeljava prenove temeljnega izobraževanja učiteljev v poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki nimajo pedagoško-andragoške izobrazbe. (Model je bil razvit v projektu Phare MOCCA kot prenova petega modula programa za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe – specialna didaktika.) Cilji:

- vpeljava sprememb temeljnega izobraževanja za učitelje in učiteljice strokovnoteoretičnih predmetov in praktičnega pouka z aplikacijo modula specialne didaktike na nekaj področjih, ki bodo vzorčni model za druga področja;
- izdelan koncept izobraževanja učiteljev in učiteljic:
 - optimizacija institucionalne mreže za izobraževanje učiteljev in učiteljic kot posledica prenove temeljnega izobraževanja in stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev; določitev formalnih okvirov (določitev hierarhije, statusa in povezav);
 - vpeljava modula za izobraževanja supervizorja/supervizorice učne prakse na štiri poskusna področja, in sicer v obliki posebnega izobraževalnega programa za izkušene učitelje in učiteljice, ki delujejo kot mentorji/mentorice novih učiteljev in učiteljic.

Podprojekt C

Podpora zagotavljanju usklajenosti izobraževalne ponudbe poklicnih šol in trga dela s cilji:

- pridobljene kompetence učiteljev, predstavnikov gospodarstva in regionalnih razvojnih agencij za ugotavljanje potreb, vpeljavo novih vsebin v kurikulum in pripravo programov usposabljanja v funkciji prestrukturiranja gospodarstva;
- opredeljen odprti del kurikulumu v programih, ki jih izvajajo pilotne šole;
- pripravljene programi usposabljanja za prekvalifikacijo/dokvalifikacijo.

Predvideno trajanje projekta: od maja 2002 do decembra 2003.

Projekt vodi Davorin Majkus.

PREPREČEVANJE ŠOLSKE NEUSPEŠNOSTI V POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU (Osip v poklicnem in strokovnem izobraževanju - OPSI)

VODNIK
SRPNA ZNANSTVENA LETNA
2002/2003

13

Pojav šolske neuspešnosti v Sloveniji ima zaskrbljujoče oblike in razsežnosti. Posebno pereč je položaj v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Po podatkih iz Izhodišč kurikularne prenove je pri nas približno petina prebivalstva ob iskanju prve zaposlitve brez temeljne poklicne izobrazbe. Vendar strokovnjaki ugotavljajo, da zanesljivih, mednarodno primerljivih podatkov o osipu nimamo in da se, zlasti v zadnjem času, sistematično niti ne zbirajo. Po sodobni, širši definiciji šolske neuspešnosti pa utegne biti ta precej visoka, saj dijaki v povprečju dosegajo le drugo stopnjo funkcionalne pismenosti, za uspešno socialno in ekonomsko integracijo pa naj bi bila potrebna vsaj tretja stopnja (raziskava Pismenost in udeležba odraslih v izobraževanju).

Vzroki in posledice šolske neuspešnosti segajo čez okvire vzgojno-izobraževalnega področja. Kot kažejo podatki za to področje, trenutno v Sloveniji ni nihče izrecno odgovoren, prav tako pa med področji in ustanovami, ki se ukvarjajo s to problematiko, ni ustrezne koordinacije. Študija OECD o šolski neuspešnosti iz leta 1998 opozarja, da je položaj v posameznih državah lahko zelo specifičen. To pomeni, da mora vsaka oblikovati sebi primerno strategijo.

Na posvetu o šolski neuspešnosti med otroki in mladostniki (Unicef, Ljubljana 10. in 11. oktober 2001) je bilo ugotovljeno, da obstaja veliko predlogov in primerov dobre prakse. Vsi gotovo niso izvedljivi takoj in hkrati, prav zato je bil eden izmed sklepov, da je treba izdelati celostno nacionalno strategijo, ki bo razvila med seboj usklajene predloge, določila prioritete ter odgovornost za njihovo izvajanje.

Poglavitna naloga projekte skupine je oblikovanje Nacionalnega programa za preprečevanje osipa v poklicnem in strokovnem izobraževanju ter blažitev njegovih posledic (OPSI). Program bo predstavljal podlago za potrebne sistemske ukrepe, ki bodo usmerjeni v preseganje sedanjega stanja.

Projekt je razdeljen v štiri med seboj povezane vsebinske sklope:

- razvoj mednarodno primerljive metodologije za spremljanje pojava osipa ter analiza stroškov pojava;
- razvoj inštrumentarija za preprečevanje pojava osipa v poklicnih in strokovnih šolah;
- razvoj modela spremljanja in informiranja populacije, ki je iz sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja izpadla ter ni zajeta v druge organizirane oblike formalnega/ neformalnega izobraževanja oz. usposabljanja;
- oblikovanje standardov programov v okviru APZ, ki so namenjeni mladim s končano osnovnošolsko izobrazbo ali manj.

Predvideno trajanje projekta: od septembra 2002 do septembra 2004.

Projekt vodi Mojca Polak.

PILOTNE ŠOLE

Vsi projekti, ki so del razvojnega programa, morajo biti preverjeni v pilotnih šolah.

Nova Izhodišča, ki jih je sprejel Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje, se bodo uveljavljala postopoma. Predvideno je, da se do leta 2004 Izhodišča preverjajo pri pripravi posameznih programov in na posameznih šolah, jeseni 2005 pa naj bi se uveljavila za vse šole, ki izvajajo programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Cilji projekta:

- z izborom pilotnih šol oblikovati skupino ravnateljev, strokovnih delavcev, ki bodo motivirani za vpeljevanje sprememb in njihovo preverjanje;
- pilotne šole postanejo regionalna jedra za postopno uresničevanje Izhodišč;
- pilotne šole postanejo partnerice v mednarodnem sodelovanju.

Pričakovani rezultati projekta:

- uvedene novosti predvsem s stališča programskih, organizacijskih in finančnih rešitev.

Predvideno trajanje projekta: od junija 2002 do septembra 2003.

SPREMEMBA SISTEMA UPRAVLJANJA IN FINANCIRANJA SREDNJEGA ŠOLSTVA

Dosedanji sistem upravljanja in financiranja srednjega šolstva ne spodbuja inovativnosti in avtonomnosti šol. Zato je temeljni cilj projekta pripraviti predloge za spremembo sistema financiranja srednjega šolstva, ki bo omogočal večjo avtonomijo šol, hitrejšo prilagajanje potrebam trga dela, racionalnejšo organizacijo in mrežo šol ter večjo odgovornost za rezultate izobraževanja.

Projekt mora dati strokovne podlage, na podlagi katerih se bodo pripravile normativne spremembe, ki bodo do leta 2005 omogočale uveljavitev in implementacijo novih Izhodišč.

Predvideno trajanje projekta: od junija 2002 do poskusnega izvajanja na pilotnih šolah v šolskem letu 2003/04.

OD NOMENKLATURE POKLICEV K POKLICNIM STANDARDOM

Center RS za poklicno izobraževanje je zadnjih pet let koordiniral dejavnosti socialnih partnerjev pri pripravi nomenklatur poklicev na podlagi 11. člena Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (1996). Nomenklatura predstavlja povezovalni člen med poklici na trgu dela in izobraževalnimi programi ter je obvezna podlaga vsakemu izobraževalnemu programu, ki je nastal po sprejetju Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Skupno smo pripravili 134 nomenklatur poklicev, ki so podlaga prenovljenim izobraževalnim programom nižjega poklicnega izobraževanja (18), srednjega poklicnega izobraževanja (53), srednjega strokovnega izobraževanja (42) in višjega strokovnega izobraževanja (20).

Strokovni dokumenti s primerljivo vsebino se v državah Evropske unije pogosto imenujejo poklicni standardi. Enak naziv je uporabljen v priročniku Development of Standards in Vocational Education and Training (1998), ki ga je izdala Evropska fundacija za poklicno izobraževanje (ETF).

STROKOVNO PODROČJE	ŠTEVILO OBJAVLJENIH NOMENKLATUR POKLICEV 1996-2002					
	NIŽJE POK. IZ.	SREDNJE POK. IZ.	SREDNJE STROK. IZ.	VIŠJE STROK. IZ.	SPECIALIZACIJA	SKUPAJ
1. Kmetijstvo, vrtnarstvo, cvetličarstvo	1	5	2	1		9
2. Živilstvo in veterinarstvo	3	5	4	1		13
3. Poslovno-fin., upr., admin. in trg. dej.			5	2		7
4. Gostinstvo in turizem		2	4	2		8
5. Predšolska vzgoja in kultura			1	1		2
6. Storitvene dejavnosti	2	2	1			5
7. Lesarstvo, tapetništvo in gozdarstvo	1	3	2	1		7
8. Gradbeništvo in geodezija	3	7	2	2		14
9. Strojništvo, metalurgija, rudarstvo	3	13	3	2	1	22
10. Promet in zveze		1	3	3		7
11. Elektroteh., telekomunikacije in račun.	2	2	4	3		11
12. Kemija, gumarstvo in steklarstvo	2	2	2			6
13. Tiskarstvo, papirništvo		3	2	1		6
14. Zdravstvo, farmacija		2	4	1		7
15. Tekstil in usnjarstvo	1	6	3			10
SKUPAJ	18	53	42	20	1	134

V slovenski prostor vpeljujejo poklicne standarde Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja, ki jih je Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje sprejel 30. novembra 2001. Poklicni standard se pripravi na podlagi profila poklica in je podlaga za

- program oz. programske module kot dele programa poklicnega ali strokovnega izobraževanja ali
- katalog standardov strokovnih znanj in spretnosti za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (z neposrednim preverjanjem ali na podlagi listin).

Poklicni standard torej nadomešča nomenklaturu poklicev kot podlago za izobraževalne programe poklicnega in strokovnega izobraževanja, vendar pa je njegova vloga širša, saj je tudi podlaga nacionalnim poklicnim kvalifikacijam (NPK), ki se pridobijo v sistemu certificiranja nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Poklicni standard je povezovalni člen sistema poklicnega izobraževanja in sistema certificiranja nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Trg dela zahteva od izobraževanja kompetentnega posameznika, ki bo dosegel zadosten obseg znanja, spretnosti, navad in ki jih bo znal uspešno integrirati tako, da bo učinkovito opravljal svoje delo. Definiranje kompetenc je postalo zaželeni način določanja vsebine učenja oziroma izobraževanja v Evropi.

Vedno bolj se ugotavlja, da so poklicni standardi, ki temeljijo na natančnem opisu del, spričo hitrega razvoja preveč rigidni in zahtevajo vsakokratno posodabljanje in prilagajanje novostim. Širše opredelitve v obliki kompetenc omogočajo spreminjanje izobraževalnih programov brez poseganja v same poklicne standarde.

V metodoloških izhodiščih za pripravo poklicnega standarda smo se odmaknili od podrobnega opisa delovnih nalog (le-te ostanejo dokumentirane v profilu poklica). Vsebina poklicnega standarda so poklicne kompetence, opis poklicnega standarda pa zajema ključna dela v okviru določenega poklica ter temeljna strokovna znanja in spretnosti, potrebne za uspešno opravljanje poklica.

Težišče delovanja oddelka za poklicne standarde je, da v sodelovanju s partnerji na nacionalni in regionalni ravni in na podlagi novih metodoloških izhodišč razvije poklicne standarde, ki bodo omogočili uresničevanje novih Izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja.

Veronika Šlander

NADALJNI RAZVOJ POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PO STROKAH

V preteklem obdobju smo na podlagi nove šolske zakonodaje razvijali nove sistemske in programske možnosti na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, hkrati pa sledili tudi potrebam po zagotavljanju kakovosti v vzgoji in izobraževanju.

Veliko strokovnih moči je bilo vloženi v razvoj vzporednih oblik izobraževanja, kot so dualna in šolska organizacija srednjega poklicnega izobraževanja, programi poklicno-tehniškega izobraževanja ter poklicnega tečaja kot alternativna oblika srednjega strokovnega izobraževanja. Poklicno izobraževanje tako ni več zaprt sistem, temveč omogoča posamezniku bodisi nadaljevanje izobraževanja za razvoj poklicne kvalifikacije v smeri specializacije ali mojstrstva. Menimo, da je prav razvoj različnih izobraževalnih poti za dosego istega naziva poklicne ali strokovne izobrazbe ena od pomembnejših pridobitev novega sistema izobraževanja. Poleg upoštevanja razvoja in sprememb s strokovnega področja je v novih programih poudarek na projektnem delu, razvijanju timskega dela, pridobivanju informacijskih in drugih spretnosti. Vendar je treba hkrati ugotoviti, da številni programi poklicnega izobraževanja v dualni organizaciji, pa tudi programi poklicnega tečaja niso zaživel bodisi zaradi premajhnega zanimanja dijakov bodisi zaradi premajhnih potreb delodajalcev.

Dosedanja spremljava programov poklicnega in strokovnega izobraževanja je opozorila, da še vedno nismo presegli predmetne razdrobljenosti. Enega od razlogov za to vidimo v tem, da se katalogi znanja pripravljajo po načelu sistematičnosti in predmetne disciplinarnosti, manj pa po načelu eksemplarnosti in temeljnega znanja. Pri pripravi katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete je sodelovalo premalo učiteljev poklicnih in strokovnih šol, strokovnjakov iz podjetij ter s področja načrtovanja kurikulumov (šolski svetovalni delavci, didaktiki, šolski zdravniki), ki bi programe presojali z vidika sodobnejšega in trajnejšega znanja in s stališča obremenjenosti učencev. Menimo, da bi z boljšo medpredmetno zgradbo programov tudi prispevali k boljšemu učnemu uspehu dijakov in k zmanjšanju osipa.

Učitelji tudi ugotavljajo, da je premalo časa za ponavljanje in utrjevanje učne snovi in da so mnoge teme in cilji uresničeni le formalno ali pa sploh ne. Največja slabost takega pouka je v tem, da dijaki znanja, ki ga ne razumejo in ne pomnijo, ne bodo mogli uporabiti v poklicu. Obremenitev dijakov gre bolj na račun splošnoizobraževalnih predmetov kakor pa teorije nasploh in praktičnega dela. Obremenitev dijakov se kaže v upadanju zbranosti in motivacije v zadnjih urah pouka, utrujenosti, izostankih od pouka zaradi obolevnosti in drugih razlogov.

Vzroki obremenitve niso samo veliko število ur pouka, temveč tudi število predmetov in prevelika ločenost teorije in prakse. Temeljno vprašanje nadaljnega razvoja programov

je, kako upoštevati na eni strani željo učiteljev po večjem številu ur za njihov predmet, po drugi strani težnje delodajalcev po večjem obsegu praktičnega izobraževanja, hkrati pa doseči razbremenitev dijakov.

Veliko omenjenih ciljev bo mogoče izpeljati ob pripravi programov po novih Izhodiščih, ki prinašajo nekatere bistvene novosti:

18

- **Povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega izobraževanja**, kar pomeni odstop od predmetne zasnovanosti programov in znanstvene sistematike v predmetih k bolj problemsko zasnovanim programom in specifičnim ciljem poklicnega izobraževanja in posameznikovega osebnega razvoja. Podlaga za vgrajevanje splošnega znanja v izobraževalnih programih nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja so ključne kvalifikacije, ki se uresničujejo v povezavi s strokovnim in zlasti praktičnim delom izobraževanja. Ključne kvalifikacije na različnih ravneh zahtevnosti so jedro vsake, tudi poklicne izobrazbe. Mednje največkrat uvrščamo komunikacijo v maternem in tujih jezikih, uporabno računstvo ali matematiko, delo z informacijami in informacijsko tehnologijo, različne metodologije za komuniciranje, analize, odločanje, reševanje problemov, organiziranje in obvladovanje sprememb, timsko delo in druge. Poudarek je na razvijanju poklicnih kompetenc ter uporabi znanja v zasebnem in javnem življenju.
- Naslednja novost je **odpiranje kurikuluma**, ki pomeni, da bo v prihodnje Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje na nacionalni ravni določil v povprečju okrog 80 odstotkov vsebine oziroma ciljev programov. Razliko bodo skladno s poklicnimi standardi, sprejetimi na nacionalni ravni, določale šole v sodelovanju z gospodarskimi združenji oziroma s socialnimi partnerji na ravni regij. S tem se odpira prostor za zadovoljevanje specifičnih izobraževalnih potreb gospodarskih panog, regij in posameznih socialnih skupin, kot so odrasli, osebe s posebnimi potrebami, narodnostne manjšine in drugi. Hkrati se povečuje avtonomija šol in krepi njihova strokovnost in odgovornost za kakovost izobraževanja.
- Z **modulno zasnovanostjo programov** bomo odraslim in mladim brez formalne izobrazbe omogočili pridobivanje poklicnih kvalifikacij. Predvsem pa bomo olajšali pridobivanje višjih stopenj izobrazbe, saj si jih bodo udeleženci izobraževanja lahko pridobivali postopoma po delih – modulih.
- **Izenačevanje izobrazbenega standarda za šolsko in dualno obliko poklicnega izobraževanja**. Sedanja razlika med obema oblikama izobraževanja se zdi neustrezna, saj v resnici vodi do dveh različnih standardov izobrazbe. Dosedanje evalvacije dualne oblike so pokazale, da bi jo mogli vzeti kot standardno in da bi tudi od šolske oblike pričakovali tesnejše sodelovanje z delodajalci.

Novosti izhodišč bo mogoče uresničiti postopoma. Najprej bo na novi način pripravljenih le nekaj programov, ki bodo poskusno vpeljeni predvidoma v šolskem letu 2003/04.

V nadaljevanju predstavljamo prednosti in pomanjkljivosti sistemskih in programskih rešitev v poklicnem in strokovnem izobraževanju na posameznih strokovnih področjih.

ELEKTROTEHNIKA IN RAČUNALNIŠTVO

Na področju elektrotehnike in računalništva je bila najprej opravljena prenova programov nižjega poklicnega in srednjega poklicnega izobraževanja v dualni in šolski organizaciji. V letošnjem letu so bili sprejeti vsi programi srednjega strokovnega izobraževanja s področja elektrotehnike in računalništva, v pripravi pa so še programi poklicno-tehniškega izobraževanja Elektrotehnik elektronik in Elektrotehnik energetik ter program poklicnega tečaja Elektrotehnik računalništva. V okviru programa PHARE sta bila pripravljena programa višjega strokovnega izobraževanja Elektronika in Elektroenergetika, sledila je priprava programa Telekomunikacije, sedaj pa je v pripravi program za pridobitev višje strokovne izobrazbe inženir računalništva. S tem bo v celoti sklenjen krog prenove izobraževalnih programov, ki prinaša vrsto sprememb in novosti. Poleg upoštevanja razvoja in sprememb s strokovnega področja je v novih programih poudarek na projektnem delu, razvijanju timskega dela, obvladovanju informacijskih in drugih spretnosti, medpredmetnem povezovanju, kar vse povečuje motivacijo za doseganje zastavljenih ciljev. Z izhodišči in cilji prenove je bilo seznanjenih mnogo učiteljev, ravnateljev, predstavnikov socialnih partnerjev in drugih, ki so tudi dejavno sodelovali, kljub temu pa ugotavljamo, da bo treba poskrbeti za pripravo popolne informacije za različne ciljne skupine.

Prenovljeni programi srednjega strokovnega izobraževanja se bodo začeli izvajati v šolskem letu 2003/04, zato načrtujemo zagotavljanje možnosti, med katere sodijo zlasti učbeniki za nove in prenovljene predmete, standardi opreme, načrtovanje projektnega opremljanja po logičnem zaporedju ter usposabljanje učiteljev za nove metode poučevanja, medpredmetno povezovanje in projektno učno delo.

EKONOMSKA, TRGOVSKA IN UPRAVNO-ADMINISTRATIVNA DEJAVNOST

Ekonomске in družbene spremembe vplivajo na profil temeljnih spretnosti, ki omogočajo posamezniku aktivno udeležbo na trgu dela. Govorimo o novih temeljnih spretnostih, kot je digitalna pismenost, v primerjavi z znanjem tujih jezikov, socialnimi spretnostmi, podjetništvom, ki nas spremljajo že nekaj desetletij kot življenjsko pomembne spretnosti.

Obvladovanje teh spretnosti je pomembno za vsakega, vendar je to le začetek vseživljenjskega učenja.

Učenje ima torej v času hitrih sprememb drugačno vlogo, kot jo je imelo v preteklosti. Sodobni koncepti poklicnega izobraževanja pripisujejo zahtevanim spretnostim vedno večjo vlogo, kar je zaznati tudi v prenovljenem programu srednjega poklicnega izobraževanja Administrator in v programu poklicno-tehniškega izobraževanja Ekonomski tehnik, ki se bosta začela izvajati v šolskem letu 2002/03.

Pri prenovi programov nas je vodilo predvsem dejstvo, da morajo dijaki:

- pridobiti znanje in spretnosti, ki jim omogočijo ustrezno učinkovitost v različnih in zelo spremenljivih okoliščinah gospodarskega okolja;
- pridobiti tisto znanje, ki ga do sedaj niso potrebovali in ga ni bilo v konvertiranih programih (predvsem znanje uporabe računalnika, spretnosti komuniciranja, timsko delo ter projektni pristop).

Za doseg boljšega znanja so potrebne nove, »sveže« metode, ki so povezane tudi z izkustvenim učenjem. Izkustveno učenje je najnaravnejša oblika učenja, ki je v primerjavi z izobraževanjem v formalnih situacijah podcenjena, vendar pridobiva veljavo.

Kot zgled lahko navedemo učno podjetje, ki se je prvič pojavilo kot metoda izkustvenega učenja v programu srednjega strokovnega izobraževanja Ekonomski tehnik, zdaj pa se pojavlja tudi v programu srednjega poklicnega izobraževanja Administrator in programu poklicno-tehniškega izobraževanja Ekonomski tehnik.

V šolskem letu 2002/03 smo na poslovno-finančnem, trgovinskem in upravno-administrativnem strokovnem področju umestili program poklicnega tečaja Ekonomsko-komercialni tehnik. Načrtujemo tudi pripravo višješolskega programa Računovodja ter nadgradnjo programa Aranžerski tehnik na višješolski ravni.

GOSTINSTVO IN TURIZEM, GOSPODINJSKE STORITVE, FRIZERSKE STORITVE, PREDŠOLSKA VZGOJA, KULTURA

Najpomembnejša novost v minulem šolskem letu je priprava višješolskega izobraževanja na področju baleta. Programska skupina je že predložila osnutek splošnega dela programa v sprejem Strokovnemu svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje. Posebni del programa je tudi že pripravljen, vendar ga je treba obravnavati v krogu zainteresiranih socialnih partnerjev. Program bo prispeval k zvišanju izobrazbene ravni učiteljev plesa, ki je še zmeraj na srednješolski ravni. Temeljni cilj programa je, da si kandidati pridobijo višjo raven znanja klasičnega baleta ter pedagoško in psihološko znanje za poučevanje v baletnih oddelkih pripravnice in osnovne šole. Kandidati, ki se bodo izobraževali po programu Balet, bodo dobili strokovni naziv učitelj baleta. Predvidoma bo program poslan v razpravo in sprejem Strokovnemu svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje v začetku jeseni.

Prenova programov na področju gostinstva, turizma, gospodinjskih storitev, frizerstva, predšolske vzgoje, fotografije in čistilca objektov je bila končana že pred dvema letoma. Dijaki prenovljenega programa Predšolska vzgoja so v juniju 2002 opravljali poklicno maturo. V šolskem letu 2002/03 bodo izobraževanje končali prvi dijaki poklicno-tehniškega programa Gostinsko-turistični tehnik, leto pozneje pa še dijaki programa Gostinski tehnik in programa Turistični tehnik.

Programa poklicnega tečaja Gostinski tehnik in Turistični tehnik sta bila v letošnjem šolskem letu prenovljena. Poklicni tečaj Turistični tehnik je Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje sprejel, v programu Gostinski tehnik pa so potrebni nekateri popravki.

Na področju programa Oblikovanje še ni podlag za prenavo in zato ni videti sprememb.

V minulih letih smo s socialnimi partnerji večkrat razpravljali o zvišanju ravni izobraževanja na področju frizerstvo, vendar še ni jasne razvojne vizije. Program dualne organizacije izobraževanja pa je bil pripravljen že v prvi fazi prenavljanja in se izvaja vsa leta na šolah v Mariboru, Celju in Ljubljani.

Po novih Izhodiščih bodo programi srednjega poklicnega izobraževanja enakovredni, ne glede na dualno ali šolsko organizacijo izobraževanja, kar je pomembno predvsem za izobraževanje za pridobitev naziva kuhar, natakar, frizer, saj zdaj izobraževanje poteka po obeh sistemih in različnih programih.

GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJA

Na področju gradbeništva so sprejeti poklicni standardi za tesarja, zidarja in izvajalca suhomontažne gradnje, ki so podlaga za pripravo programov po novih Izhodiščih. Pripravo omenjenih programov načrtujemo v šolskem letu 2002/03. V kratkem pričakujemo tudi pripravo poklicnega standarda za strojnika gradbene mehanizacije kot podlago za prenavo sedanjega konvertiranega programa.

Prenova programa poklicno-tehniškega izobraževanja Gradbeni tehnik (diferencialni program) bo potekala po novih Izhodiščih. Pri pripravi tega programa je največja težava velika razlika v prejšnjem znanju kandidatov in doseganje standarda znanja za ta naziv strokovne izobrazbe.

Tudi vprašanje, kaj storiti z izobraževalnim programom Dimnikar, še nima ustreznega odgovora. Pripraviti bo treba poklicni standard in se nato odločiti, kakšna oblika izobraževalnega programa bi bila za ta profil najprimernejša.

V sklepni fazi priprav so tudi poklicni standardi za področje restavratorstva v gradbeništvu. Trenutno je na tem področju program Restavriranje, ki ga bo treba dopolniti in prenoviti v skladu z novimi podlagami za pripravo programov.

Oblikovanje standardov in razvoj izobraževalnih programov bo tudi v prihodnje predstavljalo izhodišče za izobraževanje kadrov v gradbeništvu. Povezovanje in sodelovanje socialnih partnerjev je na tem področju že obrodilo prve sadove, vendar bo treba sodelovanje še okrepiti. Zanimanje mladih za poklice v gradbeništvu je v zadnjih letih manjše od potreb v panogi, zato se velja zanje še posebej potruditi.

GOZDARSTVO, LESARSTVO IN TAPETNIŠTVO

Na področju gozdarstva so prenovljeni vsi izobraževalni programi. Pojavile pa so se pobude za nacionalne poklicne kvalifikacije s področja dela in transporta v gozdarstvu in žagarstvu.

22

Na področju lesarstva ostaja odprto vprašanje izobraževalni program Mizar in tapetnik, ki se izvaja v šolski organizaciji in je bil konvertiran. Prenova tega programa bo stekla na podlagi novih Izhodišč.

V pripravi je tudi poklicni standard za področje restavriranja lesa. Skupaj z restavratorsko stroko se bo skušalo pripraviti primerno obliko izobraževalnega programa, ki bo ponudil specifično znanje s tega področja.

Zanimanje za poklice v gozdarstvu, lesarstvu in tapetništvu je kljub rahlemu upadu še vedno razmeroma veliko. Zato bo v prihodnje potrebno še bolj kakovostno delo vseh, ki so kakorkoli povezani s kadri na teh področjih.

KEMIJA, STEKLARSTVO, TISK, PAPIRNIŠTVO, OPTIKA

V preteklem letu je prenova izobraževalnih programov stagnirala, deloma tudi na račun priprave novih Izhodišč. Novosti, ki jih prinašajo Izhodišča, kot so odpiranje kurikuluma, povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega izobraževanja, modularizacija, bomo uveljavili tudi v programih s področja steklarstva.

Sicer smo na področju **steklarstva** že lani načrtovali projektno pripravo modulno zgrajenih programov Steklar in Oblikovalec stekla, vendar programi niso bili pripravljene in poskusno izpeljani. Med razlogi naj omenimo nedorečenost ključnih kvalifikacij na različnih ravneh zahtevnosti, težnje posameznih strok po prevladi, nedorečenost metodoloških navodil, povezovanje izobraževanja in dela in še druge. Predvidevamo, da bodo v tem letu problemi preseženi in bo mogoče pripraviti programe, ki bodo ponudili kakovostno znanje in spretnosti in bodo ustrezali okolju na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Za področje **tiska in medijev** sta bila pripravljena dva programa srednjega strokovnega izobraževanja, in sicer Grafični tehnik za področje tiska in dodelave ter Medijski tehnik za pripravo, obdelavo in izdelavo nosilcev informacij za posamezne medije. Na ravni višjega strokovnega izobraževanja je bil pripravljen program Multimediji. V sklepni fazi je priprava poklicnega tečaja za program Medijski tehnik.

Pričakujemo, da bomo lahko nadaljevali s prenovami programov na poklicni ravni zahtevnosti. Izdelani so poklicni standardi po novi metodologiji ter kvalifikacijska struktura področja. Na podlagi rezultatov projekta Analiza panoge, izraženih potreb po poklicih, analize poklicnih standardov ter mednarodne primerjave bo sprejeta odločitev o vrsti programov, ki jih bomo pripravili.

V nadaljevanju načrtujemo tudi pripravo programa poklicno-tehniškega izobraževanja Grafični tehnik in istega programa, prilagojenega za dijake s posebnimi potrebami.

Na pobudo socialnih partnerjev je bilo področje **papirništva** uvrščeno v nomenklaturu za področje kemije. Zato prenovljeni izobraževalni program Kemijski tehnik zajema tudi izbirno področje papirniške tehnologije, ki pa se zaradi normativne omejitve ne bo izvajalo. Socialni partnerji in papirnice se ne zavedajo posledic svoje zahteve, da se poklici uvrstijo v nomenklaturu za področje kemije. Pobud za pripravo nacionalnih poklicnih kvalifikacij za to področje za zdaj ni.

Kemijskopredelovalna industrija je po statističnih kazalnikih zelo uspešna panoga, vendar se to ne kaže niti v zanimanju mladih za vključitev v izobraževalne programe s področja **kemije** niti pri socialnih partnerjih, ki ne izražajo pobud za pripravo novih, sodobnih poklicnih profilov. Nomenklatura, ki je bila pripravljena v preteklosti za vrsto poklicev s področja upravljanja strojev in naprav, ni bila dobra podlaga za pripravo programa. Na ravni strokovnega izobraževanja smo to reševali z izbirnimi področji, vendar zaradi normativnih omejitev nismo rešili problemov predelave polimerov, papirne ali keramijske tehnologije.

Oddelek za poklicne standarde je na določenem vzorcu podjetij s pomočjo socialnih partnerjev izpeljal pilotski projekt Izdelava poklicnih profilov v kemiji in analizo poklicev na področju predelave plastike ter s tem analizirala izobraževalne potrebe. Na podlagi novo definiranih poklicnih kvalifikacij in poklicnih standardov bomo pripravili na ravni srednjega poklicnega izobraževanja modulno zgrajen izobraževalni program Predelovalec plastike in gume, ki ga socialni partnerji nestrpno pričakujejo, saj se njegova priprava vleče že dve leti.

Prenova programa Kemijski procesničar je vprašljiva, saj kljub izraženim potrebam po strokovnem osebju ni pobud za pripravo standardov. Tudi sam naziv poklica kemijski procesničar ni primeren, vendar ni sprejemljivejših predlogov.

KMETIJSTVO

Na področju kmetijskega izobraževanja so bili v prejšnjih letih prenovljeni vsi izobraževalni programi, razen Kmetijsko-podjetniških dejavnosti.

Kljub vsebinskim spremembam in dopolnitvam programov z aktualnim znanjem se ni povečalo zanimanje mladine za vpis v kmetijske programe, ki se iz leta v leto celo zmanjšuje. Ta trend je v nasprotju z izredno slabo izobrazbeno strukturo nosilcev kmetijske dejavnosti in zahtevo za pridobitev proračunskih sredstev države oziroma Evropske unije, ki so pogojena z ustrežno strokovno izobrazbo. Tudi smernice razvoja kmetijstva v Sloveniji zahtevajo nenehno dodatno izobraževanje.

V aprilu je bil v Novi Gorici na pobudo Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano organiziran posvet o pereči problematiki izobraževanja strokovnega osebja, na katerem so bili sprejeti sklepi, ki naj bi pripomogli

k izboljšanju stanja. Tako bo v prihajajočem letu naše delo usmerjeno predvsem v iskanje konkretnih rešitev za njihovo izpeljavo.

Ena od ključnih nalog je izboljšanje sodelovanja med socialnimi partnerji, ki morajo jasno načrtovati strategijo kmetijskega izobraževanja in definirati poklicno strukturo. Na tej podlagi bomo analizirali obstoječo programsko ponudbo in jo, če bo treba, dopolnili oz. načrtali novosti, kot so modularnost in odprti kurikulum. Pospešiti je treba deregulacijo poklicev in tako omogočiti razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Upamo, da bo to prispevalo k boljšemu stanju v kmetijskem šolstvu.

V letošnjem šolskem letu sta bila na področju vrtnarstva pripravljena dva poklicna standarda kot podlaga za nov višješolski program strokovnega izobraževanja. Prejeli smo tudi več predlogov za izdelavo poklicnih standardov, ki so podlaga za certificiranje.

PROMET

Na področju prometa se že od šolskega leta 1998/99 izpeljujejo trije prenovljeni izobraževalni programi, ki omogočajo pridobitev srednje strokovne izobrazbe. To so: Prometni tehnik, Plovni tehnik in Ladijski strojni tehnik.

Od šolskega leta 2001/02 pa se lahko dijaki obalnih osnovnih šol vpisujejo tudi v program Prometni tehnik (SI), ki je prilagojen za izvajanje na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre.

Programa Plovni tehnik ter Ladijski strojni tehnik že po tradiciji izvaja Srednja pomorska šola v Portorožu, izvajalci programa Prometni tehnik za mladino pa so Srednja prometna šola v Mariboru, Srednja strokovna in poklicna šola v Celju, Tehniški srednješolski center Nova Gorica in Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad v Ljubljani. Tem se je v šolskem letu 2001/02 pridružila še Srednja pomorska šola v Portorožu, ki bo torej odslej prihodnjim dijakom omogočala izbiro med vsemi tremi prometnimi srednješolskimi programi.

Mreža srednjih šol, ki izvajajo program prometni tehnik praviloma za mladino, obsega torej pet šol, širša pa je danes mreža izobraževalnih organizacij, ki ta program izvajajo za odrasle udeležence izobraževanja: Šolski center Novo mesto, Zasavska ljudska univerza Trbovlje, Andragoški zavod Maribor – LU, Zavod za izobraževanje odraslih Radovljica, Formula Maribor, B & B Kranj in INTER-ES Ljubljana.

Že v letošnjem šolskem letu je bilo opaziti več zanimanja izvajalcev programa Prometni tehnik za odrasle za sodelovanje s šolami, ki program izvajajo za mladino; torej tudi za sodelovanje enih in drugih učiteljev. To se je pokazalo tudi pri udeležbi njihovih predstavnikov na naših zanimivih strokovnih seminarjih. Pričakujemo pa, da bo v prihodnjem šolskem letu sodelovanje še intenzivnejše, saj je kakovostna in enakovredna izvedba poklicne mature

odslej obvezujoča za vse, pa čeprav za zdaj le v izvedbi pisnega dela izpita iz tehnologije prometa v okviru druge izpitne enote poklicne mature.

Na podlagi številnih pobud je v letošnjem šolskem letu dozorela zamisel, da Center RS za poklicno izobraževanje med svoje naloge uvrsti tudi pripravo programa poklicno-tehniškega izobraževanja Prometni tehnik. Program bi bil namenjen dijakom in vajencem določenih programov, ki bi si z nadaljevanjem izobraževanja želeli pridobiti srednjo strokovno izobrazbo.

Posebna delovna skupina Centra je že pripravila osnutek splošnega dela programa s predmetnikom, skladno z novimi izhodišči, ter predlog avtorjev za pripravo katalogov znanja in izpitnih katalogov. Z delom bo nadaljevala jeseni in storila vse potrebno, tako da bi bil postopek sprejemanja predloga programa v Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje izpeljan pravočasno; izvajanje programa bi se tako lahko začelo s šolskim letom 2003/04.

Aktualna je tudi pobuda Srednje pomorske šole v Portorožu, ki želi v prihodnje razširiti svojo izobraževalno ponudbo in tako ustreči potrebam na trgu delovne sile. Veliki slovenski ladjar Splošna plovba iz Portoroža že danes nujno potrebuje vsaj nekaj deset usposobljenih ladijskih strojnih tehnikov (tudi plovne tehnike), v prihodnje pa tudi ladijske in pomorske elektronike z višjo strokovno izobrazbo. Na Centru RS za poklicno izobraževanje smo že opravili informativni sestanek s predstavniki Srednje pomorske šole in bomo v prihodnje poskusili najti najbolj racionalne poti za razrešitev obeh problemov.

Programa poklicnega izobraževanja Voznik in Telefonist (prilagojen osebam z motnjami vida) še nista prenovljena. Obema je za šolsko leto 2002/03 sicer podaljšana veljavnost. Poskusi, da bi programa Telefonist in Poslovni tajnik preoblikovali v nov program Informatik, so se za zdaj izjalovili, ker poklicni standardi niso bili dovolj domišljeni.

Negotova je tudi usoda programa Voznik, ki ga je Center RS za poklicno izobraževanje v prenovljeni obliki že leta 1999 poslal Strokovnemu svetu v sprejem, a ga je ta tedaj zavrnil. Na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije in Obrtne zbornice Slovenije sedaj posebna delovna skupina pripravlja poklicni standard, ki bo podlaga za pripravo kataloga standardov strokovnih znanj in spretnosti v skladu z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah. Ali bomo v prihodnje tistim državljanom, ki bodo hoteli postati poklicni vozniki, izdajali samo certifikate na podlagi preverjanja njihovega znanja ali pa bomo ohranili tudi uveljavljeni način, po katerem si vozniki hkrati z usposabljanjem za poklic pridobijo tudi srednjo poklicno izobrazbo, trenutno ni znano.

Pred leti sprejetemu višješolskemu programu Poštni promet se je na prometnem strokovnem področju lani pridružil še drugi program za pridobitev višje strokovne izobrazbe, to je Promet. S šolskim letom 2002/03 ga bo začela izvajati Prometna šola Maribor, ki je iz srednje prometne šole letos prerasla v višjo. Zanimanje za vpis je bil nad vsemi pričakovanji, saj so morali zavrniti dobro polovico kandidatov.

STROJNIŠTVO, METALURGIJA IN RUDARSTVO

V Sloveniji za področje strojništva izobražuje enaintrideset šol, program Rudarstvo pa izvaja ena šola. Višješolski program strojništva izpeljujeta dve višji strokovni šoli v sklopu šolskih centrov, zelo je razširjeno tudi izobraževanje odraslih, izvaja pa se tudi za rudarstvo in geotehnologijo.

26

Vpis učencev v programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja je povezan z ekonomskim stanjem slovenskega gospodarstva in obrti in nacionalno težnjo po povečanju vpisa v srednje splošnoizobraževalne programe (gimnazije). Zanimanje osnovnošolcev za vpis v programe strojništva, metalurgije in rudarstva je vse manjši od ukinitve mature, vendar je mogoče pričakovati, da bo deficitarnost področja z zakasnitvijo postopoma vplivala tudi na povečevanje vpisa za navedena področja.

V obdobju 1997/98 do 2000/01 je delež vpisa v izobraževalne programe strojništva in rudarstva upadel z 10,92 na 7,8 odstotka, vpis v programe metalurgije pa je popolnoma zamrl. V zadnjem letu 2001/02 se je delež vpisa na področju strojništva in rudarstva znova nekoliko povečal (na 8,2 odstotka).

Izobraževalni programi, ki se izvajajo na področju strojništva, so:

- programi nižjega poklicnega izobraževanja: Obdelovalec kovin, Obdelovalec kovin (SI), Ličar;
- programi srednjega poklicnega izobraževanja – dualni sistem: Avtomehanik (ds), Avtoklepar (ds), Klepar-krovec (ds), Instalater strojnih instalacij (ds), Finomehanik (ds), Strojni mehanik (ds), Zlatar (ds) in Orodjar (ds);
- programi srednjega poklicnega izobraževanja – šolski sistem – preoblikovani programi: Strojništvo – smeri oblikovalec kovin, preoblikovalec in spajalec kovin, monter in upravljalec energetske naprave, finomehanik in urar, mehanik vozil in vozni sredstev, strojni mehanik in zlatar filigranist – ter program Avtoličar;
- programi srednjega strokovnega izobraževanja: Strojni tehnik;
- programi poklicno-tehniškega izobraževanja: Strojni tehnik.

Izobraževalni programi, ki se izvajajo na področju rudarstva, so:

- programi srednjega poklicnega izobraževanja: Rudar (preoblikovan);
- programi srednjega strokovnega izobraževanja: Rudarski tehnik (prenovljen).

Pripravljeni in potrjeni so bili tudi programi srednjega poklicnega izobraževanja v dualnem sistemu: Urar, Zlatar, Konstrukcijski mehanik in Avtoličar, ki se ne izvajajo zaradi majhnega števila razpisanih učnih mest oz. zaradi premalo prijav. Prenovljen je tudi program srednjega strokovnega izobraževanja Strojni tehnik in pripravljene prilagoditve za izvajanje na narodnostno

mešanem območju Slovenske Istre (SI) in za dvojezično izvajanje v Prekmurju (DV), vendar je bil v šolskem letu 2002/03 še vpis v preoblikovani – konvertirani program.

V skladu z novimi Izhodišči so v pripravi naslednji poklicni standardi: avtoserviser, oblikovalec kovin in mehatronik, operater na CNC-stroju, biromechanik in mehanik dvokoles.

TEKSTIL IN USNJARSTVO

V tekstilstvu in usnjarstvu je pglavitni problem pomanjkanje zanimanja mladih za poklice teh dveh področij. Izobraževanje na področju usnjarstva je popolnoma zamrlo.

Na tekstilu se vpisuje malo dijakov v programe nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, v programe srednjega tehniškega izobraževanja pa vpisa ni. Nadaljujejo pa šolanje v programih poklicno-tehniškega izobraževanja.

Glede na zanimanje mladih in odraslih ter potrebe delodajalcev po pridobitvi srednje strokovne izobrazbe sta v pripravi dva izobraževalna programa poklicno-tehniškega izobraževanja. To sta naslednja programa: Tekstilni tehnik za poklice predilski tehnik, pletilski tehnik, tkalski tehnik in plemenitilski tehnik in program Konfekcijski tehnik za istoimenski poklic. Programa sta zasnovana tako, da se lahko izvajata kombinirano. Razlikujeta se le v poklicni tehnologiji in praktičnem pouku.

Za usnjarstvo se ne pripravljajo novi izobraževalni programi, saj ni potrjenih nomenklatur. Tudi novi poklicni standardi niso v pripravi.

ZDRAVSTVO

V letu 2001 smo končali s prenovo izobraževalnih programov na področju srednjega poklicnega in strokovnega šolstva. Na področju zdravstva, sociale, kozmetike in farmacije izvajamo naslednje izobraževalne programe: Bolničar-negovalec (srednje poklicno izobraževanje), Tehnik zdravstvene nege (srednje strokovno izobraževanje in poklicno-tehniško izobraževanje), Laboratorijski tehnik, Zobotehnik (srednje strokovno izobraževanje), Farmaceutski tehnik (srednje strokovno izobraževanje in poklicni tečaj) in Kozmetični tehnik (srednje strokovno izobraževanje).

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na področju zobozdravstva sprejel nov višješolski izobraževalni program Ustni higienik. Področje dela ustnega higienika bo preventiva oz. preprečevanje zobnih in ustnih bolezni slovenske populacije in tako v prihodnosti izboljšanje kakovosti zobozdravstva. Ustni higienik bo delal v zobozdravstvenem timu skupaj z zobozdravnikom, vendar z natančno razmejenimi in opredeljenimi nalogami.

Izobraževalni program Ustni higienik je bil pripravljen v skladu s smernicami, navodili in priporočilom Evropske zveze za periodontologijo (European federation of periodontology,

november 1999) za izobraževanje ustnih higienikov v Evropi, ki želi z navodili doseči enoten standard znanja in izobraževalne programe za zobne higienike v vseh državah članicah Evropske zveze za peridontologijo.

Obravnavane so bile tudi že pobude za pripravo še drugih višješolskih programov na področju zdravstva in kozmetologije. Tako je bila obravnavana pobuda za pripravo poklicnega standarda in višješolskega izobraževalnega programa Podolog. Tu gre za nego, oskrbo in pedikuro bolnih spodnjih okončin in diabetične noge. Pobudo je podprl zdravstveni svet pri Ministrstvu za zdravje.

Zbornica zdravstvene nege – zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije je na podlagi ugotovljenih potreb po strokovnem osebju v klinični praksi zdravstvene nege predlagala, da se na področju zdravstvene nege pripravi višješolski program. Dogovorjeno je tudi bilo, da se za potrebe zdravstva pripravi celostna kvalifikacijska struktura, pri čemer naj se izhaja iz poklicnih standardov in poklicnih kompetenc za posamezne poklicne kvalifikacije.

Tudi v sekciji kozmetikov pri Obrtni zbornici Slovenije razmišljajo o predlogu za višješolski izobraževalni program za področje kozmetologije.

ŽIVILSTVO

Na področju živilstva ni bilo večjih sprememb v programskem delu razen priprave izpitnih gradiv za poklicno maturo. Program Živilec še ni prenovljen, ker smo čakali na nova izhodišča, ki omogočajo modulno oblikovanje programa.

V naslednjem šolskem letu bomo skušali implementirati rezultate pilotskega projekta Leonardo da Vinci Model poklicnega izobraževanja na področju mlekarstva, v okviru katerega je nastal mednarodno primerljiv program za poklic mlekar. Gre za vpeljavo evropske dimenzije v poklicno izobraževanje v Sloveniji. Predvideno je, da bi program vpeljali v šolsko prakso v šolskem letu 2002/03.

Mag. Marija Tome, Ivan Mavsar, Jana Ravbar, Jelka Drobne, Anica Justinek, Igor Leban, Andreja Prošek, Marija Šibanc, Helena Žnidarič, Franc Lončar, Breda Zupanc

SPREMLJANJE IN EVALVACIJA IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV

Center RS za poklicno izobraževanje spremlja vpeljevanje novih izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja v pedagoško prakso. Na Centru si prizadevamo, da bi med oblikovalci novih izobraževalnih programov, Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, šolami, učitelji, mojstri in mentorji v podjetjih, dijaki in vajenci ter vsemi drugimi, ki sodelujejo pri vpeljevanju novih programov, vzpostavili stalno izmenjavo informacij in podporo pri uresničevanju zastavljenih ciljev prenove. Namen spremljanja je oblikovati oceno ciljev programa, zgradbe predmetnika, katalogov znanja in izpitnih katalogov. Spremljamo tudi učni uspeh dijakov, zbiramo njihova mnenja o obsežnosti in težavnosti programa, mnenja učiteljev o katalogih in pogojih za pouk posameznega predmeta ter še nekatere druge ocene, odvisno od posamezne vrste programa.

V letošnjem letu bomo nadaljevali s spremljavo novih programov, ki so se začeli uvajati v prakso v šolskem letu 1999/2000 in pozneje. Med njimi je devet programov srednjega poklicnega izobraževanja v dualni organizaciji in pet programov v šolski organizaciji ter zahteven sklop programov srednjega strokovnega izobraževanja, ki jih bodo šole s prvo izvedbo končale v letošnjem in prihodnjem šolskem letu.

Zavedamo se, da je spremljanje vpeljevanja izobraževalnih programov le orodje, katerega kakovost je odvisna od vpliva, ki ga ima na učinkovitost in stalno izboljševanje posameznih programov in celotnega sistema izobraževanja. Vsakdo, ki sodeluje v evalvaciji, je notranje povezan tudi z uresničevanjem temeljnih ciljev izvajanja izobraževalnih programov. Prav uvajanje izboljšav pa ostaja tisti izziv, ki se ga bomo morali veliko bolj zavzeto lotiti, če bomo hoteli, da orodja za evalvacijo in poročila, ki ob tem nastajajo, ne bodo ostala le mrtve črke na papirju.

Darko Mali

POKLICNA MATURA

30

Za nami je prva izvedba poklicne mature. Potekala je brez večjih zapletov. Prišel je čas, ko je treba opraviti temeljito analizo in ugotoviti, kaj vse je bilo dobro in kaj je treba v prihodnosti izboljšati, popraviti in spremeniti. Poročilo o poklicni maturi, ki ga bo pripravil Center RS za poklicno izobraževanje, bo zajemalo splošne ugotovitve izvedbe poklicne mature, poseben poudarek pa bo na izpeljavi strokovnega dela, to je na drugi in četrto izpitni enoti. Zelo pomembne bodo ugotovitve zunanjih članov izpitnih odborov za četrto izpitno enoto. Na podlagi ugotovitev spremljave se bodo pripravili predlogi za izboljšanje izvedbe poklicne mature 2003, ki nam bodo rabili kot izhodišče za nadaljnje delo v šolskem letu 2002/03. Naš poglavitni cilj bo še naprej kakovostna priprava šol in učiteljev na izvedbo poklicne mature 2003.

V skladu s Pravilnikom o poklicni maturi bomo izdali dopolnjena **Navodila za 2. izpitno enoto**, na podlagi katerih se pripravi izpitni komplet za pisni izpit iz druge izpitne enote, ki vsebuje: izpitni poli, navodila za ocenjevanje, točkovnik in ocenjevalni list. Za ustni izpit iz druge izpitne enote in za četrto izpitno enoto bomo objavili **Priporočila za izvedbo 2. in 4. izpitne enote poklicne mature**, ki rabijo izvajalcem izpitov kot priporočilo.

Temeljna podlaga za izvedbo druge in četrte izpitne enote na poklicni maturi so izpitni katalogi, ki jih bomo izdali v publikaciji v začetku šolskega leta 2002/03 pod naslovom **Izpitni katalogi za leto 2003**. Objavili bomo izpitne kataloge za predmete druge in četrte izpitne enote prenovljenih programov, po katerih bodo kandidati opravljali poklicno maturo 2003. Vsi izpitni katalogi bodo usklajeni s Pravilnikom o poklicni maturi (Ur. l. RS, št. 99/2001).

V sodelovanju z učitelji bomo nadaljevali s pripravo **izpitnih gradiv** (izpitne pole, sezname vprašanj, izpitna gradiva za izdelek z zagovorom, storitev z zagovorom ali seminarska naloga z zagovorom) po izobraževalnih programih in strokovnih področjih. Priprava izpitnih gradiv je dolgotrajen proces. Zato želimo v prihodnjem šolskem letu objaviti čim več izpitnih gradiv. Objavili pa bomo le tista, ki niso izpitna tajnost. Učitelji se bodo lahko usposobili za pripravo izpitnih gradiv na seminarjih, ki bodo objavljeni v Katalogu programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2002/03 in bodo predvidoma potekali konec avgusta 2002 na Bledu. Med šolskim letom pa bomo znova izpeljali seminarje za tajnike poklicne mature.

Državni izpitni komisiji za poklicno maturo bomo poslali razširjen seznam zunanjih članov za četrto izpitno enoto. Prisotnost zunanjih strokovnjakov na poklicni maturi se nam zdi izredno pomembna, saj je to edina eksternost pri preverjanju poklicne usposobljenosti. Za njihovo vlogo v izpitnih odborih na šolah jih bomo usposobili.

Na podlagi 6. člena Pravilnika o poklicni maturi bomo Strokovnemu svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje pripravili predlog za priznavanje izpitov na poklicni maturi.

Letošnji predlog bo dopolnjen s predmeti vseh tistih programov, po katerih se izvaja poklicna matura junija 2003 prvič.

Tudi v prihodnjem šolskem letu bo spremljanje in evalvacija poklicne mature ena od naših stalnih nalog. Pripravili bomo projekt spremljave in poprosili ravnatelje, učitelje, zunanje ocenjevalce, tajnike poklicne mature in dijake za sodelovanje.

O vsem, kar se dogaja na poklicni maturi, pa vas bomo obveščali tudi na naših spletnih straneh.

Breda Zupanc

RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV

32

Razvoj človekovih virov odločilno vpliva na družbeno-ekonomski razvoj posameznih držav. V ta namen so v državah članicah Evropske unije sredstva Evropskega socialnega sklada postala najmočnejši vir oz. inštrument za ukrepanje. Evropski socialni sklad podpira in dopolnjuje tiste dejavnosti držav članic, ki so usmerjene k razvoju trga dela in človeških virov v kontekstu njihovih nacionalnih programov.

Na podlagi pooblastila Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve načrtuje Center v letu 2002 dejavnosti pri zagotavljanju podpore za uvajanje Evropskega socialnega sklada v Sloveniji. Center prevzema organizacijo usposabljanja za državne uradnike, ravnatelje in učitelje v poklicnem in strokovnem izobraževanju, koordinatorje mednarodnih dejavnosti na šolah, predstavnike socialnih partnerjev in regionalnih nosilcev razvoja človeških virov ter mala in srednje velika podjetja.

V predpristopnem obdobju so sredstva programa PHARE vir, ki državam kandidatkam zagotavlja ukrepanje na področju razvoja človeških potencialov in pripravo na izrabo sredstev Evropskega socialnega sklada. Za pridobitev in izrabo sredstev PHARE veljajo enaki postopki kot za sredstva Evropskega socialnega sklada.

V okviru programov PHARE 2000 in PHARE 2001 sta bila dosedaj razpisana dva poziva k prijavi:

- na Donacijsko shemo v Savinjski regiji: Aktiviranje zaposlitvenih potencialov na lokalni ravni (PHARE 2000),
- na donacijsko shemo Krepitev Slovenije na lokalni ravni, Sklop A – Socialna vključenost (PHARE 2001).

Razpisani donacijski shemi sta priložnost in inštrument, ki tudi izobraževalnim inštitucijam omogoča izvajanje zastavljenih razvojnih projektov.

S prijavo projektov in kot partner v projektih bo Center zagotovil sredstva za uresničevanje razvojnih nalog v poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki jih vodi skupaj s partnerji. S tem bo omogočeno predvsem izvajanje projektov znotraj Razvojnega programa.

Ob tem bo Center izvajal izobraževanje in spopolnjevanje v okviru sistema stalnega strokovnega spopolnjevanja zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Več informacij o teh programih ter prijavnico za udeležbo lahko najdete na naših spletnih straneh (<http://www.cpi.si>).

Davorin Majkus

MODERNA UČNA GRADIVA

Ustrezno pripravljena učna gradiva so nepogrešljiv pripomoček v vzgojno-izobraževalnem procesu, hkrati pa tudi pomembna sestavina pri vpeljevanju novih konceptov, kar je v poklicnem in strokovnem izobraževanju še posebno aktualno. Vendar je nastajanje moderno zasnovanih učnih gradiv zelo kompleksen proces, ki se začne z zamisljivo in ugotavljanjem potrebe po učbeniku, poteka prek izdelave koncepta, zbiranja in urejanja gradiva, pisanja, pregledovanja in popravljanja, potem potrjevanja na pristojnem strokovnem svetu, zalaganja ... pa vse do uporabe v učnem procesu in ovrednotenja nastalega gradiva.

V O P N I K
SROČNA PUBLIKACIJA
2002/2003

33

Moderna učna gradiva

- udeležujejo cilje, zapisane v katalogu znanja in podajajo temeljno znanje ter vsebine, pomembne za življenje in delo dijakov in vajencev;
- upoštevajo povezovanje vsebin splošnoizobraževalnih in strokovnih predmetov, teorijo povezujejo s prakso;
- vsebujejo elemente za razvoj ključnih kvalifikacij, ki so nujne za aktivno sodelovanje v sodobni družbi;
- podajajo snov metodično-didaktično ustrezno, primerno razvojni stopnji učencev;
- spodbujajo aktivnost dijakov z različnimi vajami, nalogami, poskusi, projekti;
- omogočajo notranjo diferenciacijo – način podajanja snovi je ustrezen tudi za dijake, ki se težje učijo, dejavnosti za boljše dijake so posebej označene;
- podpirajo samostojnost učencev pri uporabi in vrednotenju znanja;
- razvijajo motivacijo za učenje ob uporabnih aktivnostih, z uporabo slikovega gradiva in drugimi zanimivostmi.

Center RS za poklicno izobraževanje nastopa na področju učnih gradiv kot koordinator pa tudi kot svetovalec in partner pri nastajanju učnih gradiv. Opravljamo naslednje dejavnosti:

- V 23. številki Uradnega lista RS, dne 15. 3. 2002 je bil objavljen **Javni razpis za izbiro založnikov za nastajanje novih učbenikov oz. učnega gradiva za strokovnoteoretične predmete in praktični pouk v novih in prenovljenih programih na področjih nižjega in srednjega poklicnega, srednjega strokovnega in tehniškega ter srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja**. Razpis predvidoma pokriva stroške honorarjev za avtorje, stroške recenzij, lektoriranja, pa tudi urejanja in likovno-tehničnega uredništva, skratka izdelavo učnega gradiva do zgoščenke. Pri razpisu imajo prednost učna gradiva z nizko naklado, ki brez subvencij sploh ne bi mogla iziti.

Prva faza razpisa je bila končana 1. 5. 2002, v njej pa smo izbrali trinajst založnikov, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje za izdajanje učnih gradiv. Izbrani založniki so: Elanda, Cankarjeva založba, DZS, Zveza lesarjev Slovenije, Zavod RS za šolstvo, B&B, Mohorjeva družba, Slovenska založba Primath, Tehniška založba Slovenije, Jutro, PAMI in ModART.

Izbrane založnike smo v drugi fazi razpisa povabili, naj oddajo ponudbe za konkretna učna gradiva. Razpisna komisija bo na podlagi poslanih ponudb izbrala najprimernejšega kandidata za posamezno učno gradivo. Drugo fazo razpisa bomo v šolskem letu 2002/03 vsaj še enkrat ponovili.

- **Komisija za učbenike pri Strokovnem svetu RS za poklicno izobraževanje** se je v šolskem letu 2001/02 sestala šestkrat. Člani Komisije so pregledali izdana gradiva, proučili predloge za nove in ponovne potrditve in se seznanili z dejavnostmi na področju učnih gradiv. V šolskem letu 2001/02 je bilo potrjenih 31 učnih gradiv, 25 na novo, 6 pa je bilo ponovnih potrditev. V šolskem letu 2002/03 zaradi razpisa za nastajanje učbenikov v poklicnem in strokovnem izobraževanju pričakujemo več novih potrditev, še posebno na tistih področjih, za katera je bilo doslej pripravljenih manj učnih gradiv.
- Center RS za poklicno izobraževanje vsako leto aprila izda **Katalog učbenikov za poklicne in strokovne šole**, v katerem so zbrane osnovne informacije o učbenikih, delovnih zvezkih, zbirkah vaj in učnih sredstvih, ki jih je potrdil Strokovni svet RS za poklicno izobraževanje. Katalog je namenjen dijakom, učiteljem, staršem in knjigarjem. Zaradi predvidenih sprememb cene učbenikov v katalogu 2002/03 niso bile precizirane. Po novem Pravilniku o potrjevanju učbenikov pa cene v prihodnjih katalogih sploh ne bodo več navedene.

Katalog je dostopen tudi v elektronski obliki na internetu, kjer ga bomo redno dopolnjevali z na novo potrjenimi gradivi.

- Poleg že uveljavljenega **začetnega seminarja Kako napisati učbenik** bomo pripravili tudi **nadaljevalni seminar Kako napisati učbenik**. V šolskem letu 2001/02 se je začetnega seminarja udeležilo osemindeset udeležencev. Dobili so osnovne informacije o metodologiji nastajanja učbenika, o konceptu in obliki moderno zasnovanih učbenikov, o vlogi založbe, avtorskih pravicah in postopku potrjevanja učnih gradiv.

Udeleženci so seminar zelo pozitivno ocenili. Pohvalili so predvsem vsebino, ki celostno zajame problematiko nastajanja učbenikov, in predavatelje. Udeleženci menijo, da bi se vsak prihodnji avtor učbenika moral udeležiti takšnega seminarja. Želijo pa si bolj specifičnih informacij, vezanih tudi na njihovo strokovno področje. Zato bomo v šolskem letu 2002/03 že v začetnem seminarju udeležence združevali po strokovnih področjih. V nadaljevalnem seminarju pa smo predvideli tudi informacije o uporabi novih tehnologij, pomenu vizualne komunikacije ter delavnice, v katerih se bodo udeleženci ukvarjali z gradivi, ki jih sami pripravljajo.

- V sodelovanju s strokovnimi sodelavci Zavoda za šolstvo in Urada za šolstvo smo pripomogli k oblikovanju novega **Pravilnika o potrjevanju učbenikov**, ki mu bo sledil še Pravilnik o potrjevanju učnih sredstev. V skladu z novim pravilnikom smo pripravili tudi predloge novih obrazcev za potrjevanje in predloge za spremembe Pravilnika o napredovanju v nazive.

Pripravljamo pa tudi poseben **priročnik z napotki in priporočili za potrjevanje učbenikov**. Namenjen bo avtorjem, založnikom in vsem drugim, ki so udeleženi pri nastajanju učbenikov. Priročnik bo založil Center RS za poklicno izobraževanje.

Danuša Škapin

INOVACIJSKI IN RAZVOJNI PROJEKTI

36

Na Centru RS za poklicno izobraževanje že četrto šolsko leto vodimo oz. spremljamo inovacijske projekte, ki potekajo na poklicnih in strokovnih šolah. Našo inovacijsko dejavnost predstavljata dva sklopa:

1. Podpora **inovacijskim projektom**, pri katerih Center identificira okvirne vsebine, konkretne predloge pa oblikujejo akterji poklicnega in strokovnega izobraževanja sami.
Temeljni namen je **iskanje primerov dobre prakse**, ki so zanimivi in prenosljivi tudi na druga področja in akterje poklicnega izobraževanja.
2. **Razvojni projekti**, ki predstavljajo del razvojne dejavnosti Centra. Izvirajo iz identifikacije potreb po sistematičnem razvoju posameznih segmentov poklicnega izobraževanja, na podlagi katerih vodje področij oblikujejo razvojne projekte. Šole sodelujejo v projektih tako, da v okviru zastavljenih ciljev pripravijo projektne naloge.

Razvojni projekti so namenjeni razvoju prednostnih področij poklicnega in strokovnega izobraževanja ter zboljšanju kakovosti dela Centra.

Uresničevanje obeh sklopov je potekalo z dejavnostmi vodenja in koordinacije inovacijskih projektov in projektnih nalog, ki so bili izbrani na javnem natečaju Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Zavoda za šolstvo in Centra za poklicno izobraževanje za šolsko leto 2001/02. Izbranih je bilo 11 inovacijskih projektov in 33 projektih nalog z naslednjimi vsebinami: poskusni delovni učbenik (3), slovar strokovne terminologije (3), hitrejše napredovanje dijakov v programih nižjega poklicnega izobraževanja (9), sistemi kakovosti v šolskem laboratoriju (5), uvajanje poklicne mature (11), ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti (3).

Inovacijske projekte vodijo šole (ob stalnem strokovnem spremljanju konzulenta na CPI) samostojno, projektne naloge pa potekajo pod strokovnim vodstvom vodij področij. V decembru so bila pripravljena fazna poročila za vse inovacijske projekte in projektne naloge, v juniju in juliju pa končujemo s pregledom rezultatov projektov, ki so potekali v letošnjem šolskem letu.

Med inovacijskimi projekti, katerih zamisli so se letos uresničile v praksi, so:

- Dokumentiranje stavbne dediščine v lesu ter Vez dijakov z zgodovino, Srednja lesarska šola iz Škofje Loke,
- Sodobno didaktično-metodično oblikovan CD kot pripomoček za učence in učitelje pri izobraževanju za poklic cvetličar, Vrtnarska šola iz Celja,
- Modularno nižje poklicno izobraževanje, ZUIM Kamnik,

- Kultura poslovnega komuniciranja, Ekonomska šola Novo mesto, Višja strokovne šola, Projektni pristop pri povezovanju teoretičnega in praktičnega znanja, Šolski center Ptuj, Uvajanje vaje Tekočinska kromatografija pri praktičnem pouku v prenovljenem programu Kemijski tehnik, Šolski center Ljubljana,
- Uvajanje metode Leitext v višjo strokovno šolo pri strokovnih predmetih in načini preverjanja ter ocenjevanja znanja, pridobljenega s to metodo, Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola,
- Znaš samo to, kar praktično narediš, Šolski center Ptuj,
- Analiza doživljanja poklicnih opravil pri dijakih, Srednja zdravstvena šola Juge Polak Maribor.

V nadaljevanju povzemamo vsebine razvojnih projektov, ki so potekali v letošnjem letu:

▪ **SLIKOVNI SLOVAR STROKOVNE TERMINOLOGIJE**

Ožji cilj, ki smo mu v razvojnem projektu sledili, je bil izdelati nekaj vzorčnih večjezičnih slikovnih slovarjev v elektronski in/ali tiskani obliki.

Širši cilj pa je bil pripomoči k večji učinkovitosti jezikovnega pouka in pouka drugih strokovnih predmetov, olajšati uporabo tuje strokovne literature tako učencem kot učiteljem in prispevati k širši poklicni identifikaciji.

Tako smo v letošnjem šolskem letu nadaljevali z izdelavo vzorčnih večjezičnih slovarjev na treh področjih: lesarstvu, vrtnarstvu in ekonomiji. Sodelovale so te šole: Srednja lesarska šola Škofja Loka, Vrtnarska šola Celje ter Ekonomska šola Novo mesto.

Ob koncu projekta z veseljem ugotavljamo, da so projektni cilji doseženi, dosežke projekta, tri večjezične slovarje strokovne terminologije, pa bomo predložili Komisiji za učbenike, da bodo postali tudi širše uporabni.

Oseba za stike: Mojca Polak

▪ **UČNA MAPA**

V okviru projekta Učna mapa smo dobili prvi končni izdelek – učno mapo za program Pomočnica gospodinje – oskrbnice, ki je nastala na Kmetijski in gospodinjiski šoli v Šentjurju. Ker bo pojem učne mape uvrščen tudi v novi Pravilnik o potrjevanju učbenikov, bomo nastalo gradivo izdali s pomočjo sredstev iz razpisa za nastajanje učbenikov in predlagali za potrditev na Strokovnem svetu RS za poklicno izobraževanje.

V šolskem letu 2002/03 pričakujemo tudi končno izdelavo učne mape za poklica tesar opažev in polagalec keramičnih ploščic, ki nastaja na srednji gradbeni šoli v Ljubljani. V

sklopu razvojnega projekta pa bomo koncept učne mape razširili tudi na druge programe poklicnega izobraževanja, in sicer kot model učnega gradiva, ki uresničuje princip povezovanja splošnega, strokovnega in praktičnega znanja.

Oseba za stike: Danuša Škapin

38

▪ **UVAJANJE SISTEMA KAKOVOSTI V ŠOLSKI LABORATORIJ – prvi medlaboratorijski primerjalni test za učence srednjih strokovnih šol**

Z razvojnimi projekti Sistemi kakovosti v šolskem laboratoriju smo želeli pri učiteljih in dijakih neprisiljeno razviti odgovornost za kakovost opravljenega dela, kar je temeljni element filozofije celostne kakovosti. Zato smo načrtovali izvedbo medlaboratorijskih primerjalnih testov istega analiznega vzorca. Dodatni cilj tega razvojnega projekta je bila izdelava modela poslovnika kakovosti za delo v šolskem laboratoriju po načelih dobre laboratorijske prakse, ki ni primeren samo za kemijo, ampak tudi širše.

V projektu je sodelovalo s samostojnimi projektnimi nalogami pet šol, in sicer:

- Srednja kemijska šola Ljubljana,
- Gimnazija in srednja kemijska šola Ruše,
- Poklicna in tehniška elektro in kemijska šola Celje,
- Strokovna zdravstvena ter poklicna in tehniška kemijska šola Novo mesto,
- Srednja biotehniška šola Kranj.

Pred izvedbo praktičnega dela in v času trajanja smo izpeljali izobraževanje vodij projektnih nalog in članov delovnih skupin – učiteljev. Skupaj smo izbrali vrsto analizne metode, ki so jo pogojevali opremljenost prijavljenih šol in izvedbeni učni načrti. Zaradi večje motivacije sodelujočih smo se odločili za anonimnost v projektu.

Testne (referenčne) vzorce dveh različnih koncentracij etanojske kisline so pripravili v neodvisnem laboratoriju na Kemijskem inštitutu. Vzorce so skupaj s pripravljenimi navodili in izdelanim protokolom prevzeli vodje projektnih nalog, v analizo pa smo jih poslali tudi v dva profesionalna laboratorija.

Medlaboratorijske primerjalne teste so izvajali dijaki drugih in četrtyh letnikov programov Kemijski in Živilski tehnik. Projektna skupina na šoli je na podlagi predloženega protokola dela sama določila ekipe učencev, število ekip, izbrala postopek analize in naprave, pripravila operativna in izvedbena navodila za delo ter opozorila za nevarnost in navodila za varno delo, model poročila itn. Analiza je potekala na šolah v aprilu med poukom ali zunaj

pouka, odvisno od opremljenosti šole in števila dijakov, ki so sodelovali v projektu. Temu sta sledili obdelava rezultatov meritev na šoli v skupini, med skupinami in oddelki ter priprava dokumentacije.

Analizna poročila z izidi meritev smo obdelali v sodelovanju s Centrom za validacijske tehnologije in analitiko na Kemijskem inštitutu. Izračunane rezultate smo primerjali z rezultati ekspertnih (izbranih) laboratorijev. Zelo veseli smo bili ob ugotovitvi, da so rezultati meritev šolskih laboratorijev izredno dobri, v celoti primerljivi z rezultati ekspertnih laboratorijev in da so srednje vrednosti rezultatov v intervalu $\pm 2\%$ od deklarirane vrednosti uporabljenega referenčnega standarda, kar kaže na presenetljivo dobro opravilno usposobljenost naših dijakov in kakovostno izpeljavo praktičnega pouka v šolskih laboratorijih sodelujočih šol. Najboljše rezultate oz. analitike šol bomo objavili septembra v Mariboru na Slovenskih kemijskih dnevih.

S projektom smo želeli doseči večjo poklicno usposobljenost, spodbuditi učinkovito komunikacijo med učitelji in podjetji, izboljšati kakovost dela v šolskih laboratorijih, oblikovati in razvijati tim za kakovost, predvsem pa doseči, da bo samoevalvacija postala potreba vsakega posameznika. Iz zaključnih poročil vodij projektnih nalog izhaja, da so bili vsi cilji projekta doseženi in celo preseženi. Dijaki so bili za delo izredno motivirani, saj je zastavljeni problem presegel rutinsko šolsko praktično delo. Primerljivost meritev je vplivala na zdravo tekmovalnost, saj so tekmovali med seboj v skupini in med razredi. Vsi so se veselili svojih dosežkov. Ob odklonih vrednosti meritev so poglobljeno razmišljali o razlogih zanje, odkrivali so možnosti za napake. O merilni negotovosti so že slišali pri pouku, vendar so jo sedaj "doživeli". Nekateri so se prvič seznanili z validacijo metode, kalibracijo opreme in principom dobre analize prakse. Predvsem pa so se ob projektu zavedeli odgovornosti za kakovostno delo, ki je presegla dosedanjo skrb za dobro oceno.

Pričakujemo, da bo tekmovanje postalo tradicionalno in da nam bo v nadaljevanju uspelo motivirati še druge šole, na katerih je laboratorijsko delo temelj poklicne usposobljenosti. Verjamemo, da bodo pozitivni rezultati tega projekta motivacija in začetek verižne reakcije uveljavljanja filozofije kakovosti v širšem delu šolskega kolektiva.

Oseba za stike: Andreja Prošek

▪ **HITREJŠE NAPREDOVANJE DIJAKOV V PROGRAMIH NIŽJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA**

Spremljanje razvojnega projekta kaže, da šole z letnim delovnim načrtom načrtujejo postopke za izpeljavo hitrejšega napredovanja dijakov, učitelji pa pripravijo različne oblike individualiziranega in diferenciranega učnega dela, poleg tega pa z dodatnimi pedagoškimi urami prispevajo k uresnitvi temeljnih ciljev in vsebin programa. Ta obseg dodatnih pedagoških ur je v povprečju petnajst ur pri slovenščini, tehnologiji in praktičnem pouku ter za pripravo dijakov na zaključni izpit. Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport smo že predlagali, da opredeli enoten standard dodatnih pedagoških ur.

Strokovna priporočila za hitrejše napredovanje dijakov opredeljujejo, da dijak poleg obveznega mnenja razrednega učiteljskega zbora izpolnjuje najmanj eno od navedenih meril: uspešno končana osnovna šola ali prav dobra ocena pri slovenščini v prvem letniku ali prav dobra ocena pri temeljnem strokovnem predmetu v prvem letniku. Večina šol upošteva navedena merila v različnih kombinacijah, posamezne šole upoštevajo še druga merila, kot so prav dobra ocena pri praktičnem pouku v prvem letniku, prav dober splošni učni uspeh v prvem letniku, dijak ne sme imeti neopravičenih ur in disciplinskih ukrepov, višjih od ukora razrednika. Posamezne šole navajajo, da upoštevajo želje staršev samo, če dijak opazno napreduje v učnem in socialnem razvoju.

Učni uspeh izbranih dijakov za hitrejše napredovanje v prvem letniku kaže, da so šole izbrale tudi dijake z dobrim in zadostnim splošnim učnim uspehom oz. pri posameznem predmetu. To ni v nasprotju s strokovnimi priporočili, če ima posamezen dijak prav dobro oceno pri slovenščini ali pri temeljnem strokovnoteoretičnem predmetu in pozitivno mnenje razrednega učiteljskega zbora.

V zvezi s strokovnoteoretičnim predmetom, ki se v programu prvič pojavi v tretjem letniku, je v skladu s strokovnimi priporočili treba zagotoviti realizacijo temeljnih ciljev in vsebin. Če učitelji tega niso upoštevali v letni pripravi na vzgojno-izobraževalno delo, naj šole v ta namen uporabijo del ur v okviru tedna obveznih priprav na zaključni izpit. Pri nadaljnji prenovi programov naj se v predmetnik tretjega letnika ne uvrščajo novi predmeti. Ob morebitnih spremembah že sprejetih programov nižjega poklicnega izobraževanja pa naj se tak predmet uvrsti v drugi letnik.

Zaključni izpit je v sestavinah in temeljnih vsebinah nespremenjen, kar pomeni, da je treba upoštevati tudi temeljne vsebine in cilje predmetov zaključnega izpita v tretjem letniku. V skladu s strokovnimi priporočili za hitrejše napredovanje dijakov se smiselno uskladi tudi vsebina zaključnega izpita.

Oseba za stike: mag. Marija Tome

▪ **UGOTAVLJANJE IN ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI POUKA V POKLICNIH IN STROKOVNIH ŠOLAH**

V razvojnem projektu Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti pouka v poklicnih in strokovnih šolah so šole izvedle tri razvojne naloge.

Na Šolskem centru za pošto, ekonomijo in telekomunikacije v Ljubljani so posebno pozornost posvetili bolj kakovostnemu pouku strokovnih predmetov v programu elektrotehnik. Aktiv učiteljev si je zastavil cilje izboljšanja pouka in ocen dijakov. Dogovorili so se za kolegialno opazovanje v parih, oblikovali protokol za opazovanje ter analizirali zbrane podatke. Posebno pozornost so namenili podajanju nove snovi, motiviranju dijakov, ocenjevanju in odnosu učitelj – dijak v razredu.

Na Srednji biotehniški šoli v Kranju so z razvijanjem novega koncepta spremljanja učnega uspeha posameznega dijaka spodbudili natančnejše načrtovanje dela posameznega učitelja in njegovo samoevalvacijo ter izboljšali komunikacijo med učiteljem in dijakom. S tem so dosegli izboljšanje učnega uspeha dijakov in strategij poučevanja, ki jih uporabljajo posamezni učitelji.

Na Srednji šoli v Domžalah so nadaljevali z uporabo metode hiše kakovosti. S to metodo so evidentirali področja izboljšav, določili njihovo prioriteto in naredili načrt vpeljevanja v prakso.

Oseba za stike: Darko Mali

Poleg vodenja in spremljanja inovacijskih projektov in razvojnih nalog od maja aktivno sodelujemo pri pripravi novega koncepta inovativne dejavnosti v vzgoji in izobraževanju, ki bo poleg drugih novosti omogočil večjo uveljavitev rezultatov dobre prakse že končanih inovacijskih projektov. Sodelujemo z Uradom RS za šolstvo in Zavodom RS za šolstvo.

Mojca Polak

MEDNARODNO SODELOVANJE

42

Center RS za poklicno izobraževanje je kot osrednja inštitucija za razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja neposredno vpet v številne mednarodne dejavnosti in projekte na bilaterarni ravni ter projekte programov in pobud Evropske unije ter ima razvito sodelovanje s podobnimi inštituti v tujini (Zvezni inštitut za poklicno izobraževanje iz Zvezne republike Nemčije, inštitut za inovacije Cinop iz Nizozemske in drugi).

Raznoliko mednarodno sodelovanje predstavlja sestavni del načrtovanja našega dela. Približevanja slovenskega poklicnega in strokovnega izobraževanja potrebam skupnega evropskega trga dela in izobraževanja ter skupni evropski parametri, kot so:

- zagotavljanje kakovosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju,
- transparentnost poklicnih kvalifikacij,
- povezovanje izobraževanja in dela,
- krepitev socialnega partnerstva med izobraževalnimi inštitucijami in gospodarstvom,
- decentralizacija izobraževanja in upoštevanje prioritet na regionalni in lokalni ravni,
- krepitev inovativnosti v šolski in gospodarski sferi,
- razvoj ključnih kompetenc, kot so podjetništvo, komunikacijske kompetence, zaposlitvene spretnosti in druge,

ponujajo Centru okvir, v katerem preverja posamezne strokovne rešitve, dopolnjuje in oblikuje svojo razvojno strategijo ter uveljavlja svoje izkušnje.

Poleg umeščanja dela Centra RS za poklicno izobraževanje v mednarodne okvire je drugi pomembni cilj in vloga Centra spodbujanje mednarodnega sodelovanja v srednjih poklicnih in strokovnih šolah za sodelovanje v različnih mednarodnih aktivnostih in projektih, zlasti projektu Leonardo da Vinci, ter pomoč pri pripravi in izpeljavi projektov.

mag. Slava Pevec Grm

PROJEKTI NA BILATERARNI RAVNI

▪ **Qualifying for Europe**

Nizozemsko Ministrstvo za izobraževanje, znanost in kulturo je v oktobru 2000 organiziralo mednarodno konferenco v Haagu, ki so se je udeležili strokovnjaki iz Madžarske, Češke, Poljske in Slovenije. Na konferenci so identificirali štiri aktualna področja mednarodnega sodelovanja držav, ki se pripravljajo na vstop v Evropsko unijo, in Nizozemske:

- ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v izobraževanju,
- etnične manjšine v izobraževanju,
- področje visokega šolstva,
- poklicno izobraževanje/kvalifikacijska struktura.

Rezultat pripravljenosti držav udeleženk za sodelovanje na teh področjih je podpis Memoranduma o sodelovanju na področju izobraževanja med Nizozemsko in Slovenijo.

Na področju poklicnega izobraževanja je nastal projekt Qualifying for Europe, katerega koordinacijo v Sloveniji je prevzel Center RS za poklicno izobraževanje. V projektu je načrtovanih pet seminarjev, ki potekajo vsakič v drugi od sodelujočih držav.

Prvi seminar je potekal v Budimpešti na temo mednarodne primerljivosti kvalifikacij, drugi seminar je organiziral Center RS za poklicno izobraževanje v Ljubljani na temo vzajemnega priznavanja poklicev po evropskih direktivah, tretji je potekal na Nizozemskem na temo delitve odgovornosti za delovanje inštitucij na področju poklicnega izobraževanja med javnim in zasebnim sektorjem. Četrty seminar je organiziralo poljsko Ministrstvo za izobraževanje in šport na temo preverjanja znanja in kompetenc. Peti in zadnji bo v Pragi, kjer bo osrednja tema usklajenost kurikulumov in kvalifikacij s potrebami v gospodarstvu.

Vsaka država je imenovala dva izvedenca in nacionalnega koordinatorskega. Izvedenci posameznih držav prihajajo iz različnih inštitucij, ki delujejo na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja: od ministrstev, v sklop katerih sodi to področje, do različnih inštitutov in branžnih organizacij, ki združujejo zaposlovalce in izobraževalce. Poleg njih je v vsaki državi imenovana tudi usmerjevalna skupina, sestavljena iz predstavnikov nosilnih inštitucij v poklicnem izobraževanju in usposabljanju tako s področja oblikovanja zaposlovalne politike kot razvoja poklicnega izobraževanja. Naloga izvedencev in nacionalnih koordinatorskih je predstaviti potek projekta in najnovejše usmeritve in rešitve, ki jih uvajajo na področju poklicnega izobraževanja v posameznih državah.

V projektu se je še posebej izpostavilo dejstvo, da so izobraževalni sistemi nujno določeni s kulturnimi in sociološkimi posebnostmi posameznega naroda tako kot poklicna in kvalifikacijska struktura in so tudi zato težko primerljivi. V temeljnih potezah pa lahko najdemo kar nekaj podobnosti. Vse države vpeljujejo poklicne standarde kot podlago izobraževalnih programov v poklicnem, in strokovnem izobraževanju, uvajajo različno stopnjo eksternosti preverjanja znanja, na različne načine uvajajo socialno partnerstvo.

Osebi za stike: Danja Štarkl in Barbara Kunčič

▪ **Delam za sebe - od ideje do ustanovitve podjetja**

V obdobju hitrih socialnih, gospodarskih in političnih sprememb je pomembno, da tako učitelji kot dijaki spoznajo vlogo in pomen podjetništva. Zato Center RS za poklicno izobraževanje nadaljuje dejavnosti na področju uvajanja podjetništva v srednje poklicne in strokovne šole in razvijanja podjetniške kulture.

Program Delam za sebe – od ideje do ustanovitve podjetja je nadgradnja prejšnjih programov uvajanja podjetništva in se izvaja ob finančni podpori Britanske vlade (British Grants Slovenia).

Značilnosti programa so:

44

- razvija vpogled v kulturo in delo podjetnika,
- simulira podjetniški način dela in življenja,
- razvija podjetniške lastnosti, spretnosti in vedenjske zglede, kot so: inovativnost in ustvarjalnost, prevzemanje tveganja, sprejemanje odločitev, prepoznavanje priložnosti, razvoj komunikacijskih spretnosti in pripravljenost na spremembe.

Program se preskuša na dvanajstih pilotnih srednjih poklicnih in strokovnih šolah, v njem sodeluje 15 učiteljev strokovnih predmetov. Njihova naloga je priprava učnega gradiva, ki bo sestavljeno iz modulov in bo namenjeno tako dijakom kot učiteljem. Okvirni koncept so učitelji že pripravili na delavnicah, pri delu pa nam bodo pomagali tudi strokovnjaki iz Fundacije za razvoj malih in srednjih podjetij pri Univerzi Durham iz Velike Britanije.

Študijski obisk omenjene fundacije v mesecu septembru 2002 je namenjen prav pripravi gradiva, izmenjavi izkušenj pri učenju podjetništva, učiteljevi vlogi ter povezovanju izobraževanja in podjetij.

Prepričani smo, da bo učno gradivo v pomoč vsem učiteljem, ki želijo v svoje učno okolje vnesti ustvarjalnost in podjetniški duh.

Oseba za stike: Mirjana Kovač

LEONARDO DA VINCI

▪ **Glass Pilot Project (CITTIC)**

Center RS za poklicno izobraževanje sodeluje v mednarodnem pilotnem projektu Leonardo da Vinci s področja steklarstva z naslovom Craft into Technology and Tecnology into craft (CITTIC), ki ga vodi Dudley College iz Velike Britanije. V projektu sodeluje osem partnerjev iz petih evropskih držav. Jedro projektne skupine predstavljajo steklarske šole, poleg tega pa sodelujejo še predstavniki malih in srednje velikih podjetij ter institucij, katerih naloga je priprava poklicnih standardov in izobraževalnih programov.

Partnerji so:

- Dudley College, Velika Britanija,
- Lycee Technologique Lucas Nehou, Francija,

- Glas-Skolan, Švedska,
- Istituto Maschile San Giuseppe, Italija,
- Steklarska šola, Slovenija,
- Peluglass Miroitier, Francija,
- Glass Training Ltd, Velika Britanija,
- Center za poklicno izobraževanje, Slovenija.

Cilj projekta je razvoj novega učnega programa za področje steklarstva. Združeval bo različne tehnike in obdelave v proizvodnji in dekoraciji ročnih steklarskih izdelkov, ki se izdelujejo na Švedskem, v Franciji, Italiji, Veliki Britaniji in v Sloveniji. Prikazi posebnih tehnik dela bodo posneti na videokaseti, spremljani pa bodo s komentarjem v jeziku vsake od držav partneric. Novi program bo pripravljen tudi na CD-romu in bo omogočal učenje posameznih novih tehnik. Tako se bo povečala usposobljenost, zaposljivost in mobilnost izdelovalcev steklenih izdelkov. Pripravljena bodo učna gradiva za posamezne tehnike, uporabnost pripravljenih gradiv bo testirana v steklarskih podjetjih. Dudley College je po načrtih tega projekta odgovoren tudi za razvoj modernih poklicnih kvalifikacij. Eden od rezultatov projekta bo tudi izdelana preglednica vseh poklicnih kvalifikacij za steklarstvo s podatki vseh držav partneric. Na pobudo Centra RS za poklicno izobraževanje bo dodaten rezultat tega projekta slikovni slovar posebnih izrazov za orodja in pripomočke, ki se pri posamezni tehniki obdelave stekla uporabljajo, in to v angleškem jeziku ter v jeziku države, ki je slikovni del pripravila.

V sklopu tega projekta bi želeli tudi preveriti možnost za ustanovitev mednarodne asociacije steklarskih podjetij.

Delo pri projektu pomeni nove oblike sodelovanja in povezovanja, nove metode strokovnega dela učiteljev in večjo prilagodljivost izobraževanja potrebam dela v državi in med drugimi evropskimi deželami. Rezultati bodo vsekakor vplivali tudi na razvoj ustvarjalnosti in inovativnosti.

Video snemanja različnih tehnik dela potekajo po v naprej pripravljenem scenariju. Do sedaj so že bila izvedena na šolah v Veliki Britaniji, Franciji in na Švedskem. V aprilu letošnjega leta načrtovane podobne dejavnosti v Italiji žal niso bile izpeljane zaradi odpovedi sodelovanja (išče se nov partner). V oktobru bomo organizirali srečanje v Sloveniji s predstavitevjo dela Centra RS za poklicno izobraževanje v uvodnem delu, nato pa bo potekalo še načrtovano snemanje specifičnih tehnik dela na Steklarski šoli v Rogaški Slatini. Zadnja tretjina časa tega projekta bo namenjena izdelavi medijskih in učnih gradiv. Sklepná konferenca bo jeseni 2003 na Dudley Collegeu v Veliki Britaniji.

Oseba za stike: Andreja Prošek

▪ **VirtuOrientation – Virtual Vocational Orientation Package**

Center RS za poklicno izobraževanje je bil v okviru programa Phare MOCCA nosilec projekta Model razvoja poklicne orientacije v poklicnih in strokovnih šolah. Pri razvoju omenjenega modela je sodeloval s Šolskim centrom Velenje in Zavodom RS za zaposlovanje.

46

Skupaj smo izdelali koncept poklicnega svetovanja dijakom poklicnih in strokovnih šol in ustanovili informacijsko središča v Šolskem centru Velenje, namenjeno poklicnemu informiranju in svetovanju dijakom na regionalni ravni. Pripravili in izpeljali smo program, namenjen dijakom zadnjih letnikov poklicnih in strokovnih šol, ki jim bo podal znanje in razvil spretnosti, ki jih potrebujejo ob vstopu na trg dela, pripravili pa smo tudi program, namenjen učiteljem in drugim strokovnim delavcem v poklicnih in strokovnih šolah, ki bodo poklicno usmeritev kot sestavni del dejavnosti šole uvajali v svoje okolje z različnimi inštitucijami v Sloveniji.

Z omenjenimi partnerji smo vsebine in rešitve poglobili in razširili na druge ciljne skupine v okviru pilotskega projekta programa Leonardo da Vinci Virtual Vocational Education Package – VirtuOrientation, ki je bil v Bruslju sprejet junija 2001. Ob partnerjih iz prejšnjega projekta sodelujejo še PIA, d. o. o. – Velenje, Bfi Steiermark – Graz (A), EuroProfis – Praga (CZ), K.E.K. Intersyn – Ioannina (EL) in Istituto Tecnico Commerciale Enrico Tossi – Busto Arsizio (I).

Razvili bomo interaktivni multimedijski paket, namenjen tako tistim, ki prvič vstopajo na trg dela, kot vsem drugim iskalcem zaposlitve.

Paket bo omogočal:

- odkrivanje lastnih interesov, sposobnosti, pomanjkljivosti in vrednot s pomočjo metod samoraziskovanja,
- razvijanje spretnosti, potrebnih za dejavno iskanje zaposlitve,
- spoznavanje možnosti za zaposlitev oz. nadaljevanje izobraževanja,
- dostop do zakonodaje s področja zaposlovanja,
- dostop do aktualnih podatkov o trgu dela.

Poleg objave na spletnih straneh, ki bo dostopna najširšemu krogu uporabnikov, bomo pripravili tudi tiskano različico, ki jo bodo uporabljali svetovalni delavci v srednjih šolah in svetovalci Zavoda za zaposlovanje v programih, ki jih izvajajo za določeno ciljno skupino.

Od 22. do 23. marca 2002 je v Šolskem centru Velenje potekala uvodna delavnica projekta. Temeljni cilji uvodne delavnice so bili seznanitev udeležencev v projektu, predstavitev rezultatov prejšnjega dela na tem področju, primerjava stanja v partnerskih državah in načrtovanje dela v prihodnje.

Osebi za stike: Davorin Majkus in Mojca Polak

▪ **Adult Guidance in Education: Training of Trainers**

Zaradi celostnega pogleda na pomen poklicne orientacije pri zagotavljanju zaposljivosti v državi se je Center RS za poklicno izobraževanje odločil, da sprejme povabilo in kot partner sodeluje v diseminacijskem projektu Adult Guidance in Education: Training of Trainers - AGETT, katerega nosilec je Estonija (Tallinn Pedagoogika Ülikool Tallin – Pedagoška univerza v Talinu). V projektu sodeluje deset partnerskih inštitucij iz osmih držav (poleg omenjenih dveh še Nacionalna agencija za poklicno izobraževanje in usposabljanje v Sofije, Bolgarija, Uøad práce v Pisku – Agencija za zaposlovanje, Pisek, Češka Republika, Berufsbildungszentrum der VHS Solingen – Šolski center za poklicno izobraževanje Solingen, Nemčija, Kuressaare Ametikool – Poklicna šola Kuressaare, Kuressaare in Eesti Vabariidusliit – Estonska zveza za neformalno izobraževanje odraslih, Tallin, oba Estonija, Asociación Departament d'Estudis dels Medis Actuals – Oddelek za študij sodobnih medijev, Barcelona, Španija, National Centre for Guidance in Education – Nacionalni center za poklicno orientacijo v izobraževanju, Dublin, Irska in Centre for Education and Training Development – Center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja, Glasgow, Velika Britanija).

V projektu bomo analizirali, razvili in prilagodili ter preskusili sredstva in metode, razvite za usposabljanje svetovalcev za poklicno orientacijo odraslih v pilotskem projektu Adult Guidance: Training for Trainers, ki ga je v programu Leonardo da Vinci vodil Nacionalni center za poklicno orientacijo v izobraževanju iz Dublina. Pripravili bomo program usposabljanja svetovalcev za poklicno orientacijo in gradivo za usposabljanje v obliki CD-roma.

Zaradi preteklih izkušenj na tem področju je uvodno delavnico, ki je potekala od 14. do 15. januarja, organiziral Center RS za poklicno izobraževanje. Temeljni cilji delavnice so bili seznanitev udeležencev v projektu, predstavitev rezultatov dosedanjega dela na tem področju, primerjava stanja v partnerskih državah in načrtovanje dela v prihodnje.

Osebi za stike: Davorin Majkus in Mojca Polak

▪ **Zboljševanje kakovosti poslovanja v malih in srednjih podjetjih z evropskim certifikatom Eurocertstaff in SME Sector**

Promotor projekta je Gospodarska zbornica Češke republike, poleg njih pa v projektu sodeluje še devet partnerjev iz osmih držav, in sicer: Poslovni in inovacijski center pri Tehniški univerzi iz Češke republike, Gospodarska zbornica iz Hamburga, Mednarodni inštitut za politiko in gospodarstvo iz Hamburga, Gospodarska zbornica iz Lyona, Organizacija za usposabljanje in izobraževanja iz Dublina, Regionalni raziskovalni inštitut iz Litve, Svet okrožja Hordaland iz Norveške, Business Link iz Manchestra in CPI.

Namen projekta, ki bo trajal dve leti, do novembra 2003, je s pomočjo obstoječih evropskih standardov oblikovati skupen evropski standard v usposabljanju in certificiranju vodilnega strokovnega osebja in zaposlenih v malih in srednjih podjetjih z namenom izboljševanja kakovosti vodenja podjetja in povečevanja zmožnosti za tekmovanje na trgu.

Cilji projekta so:

- analizirati trenutno stanje o možnostih pridobitve poklicnih kvalifikacij zaposlenih v državah, sodelujočih v projektu;
- uporabiti evropski sistem certificiranja, primerljivosti in medsebojnega priznavanja poklicnih kvalifikacij in pripraviti predlog, kako ta sistem uporabiti v praksi v posameznih državah z upoštevanjem nacionalnih posebnosti;
- primerjati kompatibilnost vsebine mojstrskih izpitov v evropskem kontekstu.

Predvideni rezultati projekta so:

- nacionalne študije o možnostih pridobitve poklicne kvalifikacije v poklicnem in strokovnem izobraževanju po končanem rednem izobraževanju v kontekstu vseživljenjskega izobraževanja;
- opis evropskega sistema certificiranja in medsebojnega priznavanja kvalifikacij;
- komparativna študija pogojev za pridobitev dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- predlog za oblikovanje nacionalnih mrež neformalnega usposabljanja.

Osebi za stike: Barbara Kunčič in Anica Justinek

▪ **Razvijanje poklicnih interesov za delo v gostinstvu in turizmu**

Projekt izhaja iz potreb gostinsko-turističnega gospodarstva, saj se kaže vse večja deficitarnost poklicev v gostinstvu in turizmu kljub vse večjim potrebam po zaposlovanju. Izhaja tudi iz potreb srednjih šol za gostinstvo in turizem, kjer se oddelki za poklic gostinski tehnik ter kuhar zmanjšujejo, oddelke za poklic natakar pa že drugo leto zapored na tretjini šol zaradi pomanjkanja zanimanja ukinjajo. Populacija, na katero smo naravnali dejavnosti projekta, je osnovnošolska in srednješolska mladina, starši in strokovni delavci šole v dveh regijah.

Ciljna država, Irska, ki bo sprejela udeležence, je turistično razvita država, pomembna turistična destinacija za turiste različnih ravni zahtevnosti (za mlade, mlajše in starejše odrasle, za družine idr.). Uspelo ji je turistično ozavestiti svoje prebivalstvo, da bolj sodeluje in se vključuje v delo za razvoj turizma.

Od izmenjave pričakujemo, da bomo spoznali:

- sistem, metode in oblike populariziranja gostinskih in turističnih poklicev,
- vlogo in naloge posameznih socialnih partnerjev ter skupne dejavnosti vseh,
- učinkovitost in rezultate posameznih dejavnosti,

- učinkovite metode praktičnega usposabljanja za kakovostno strokovno delo,
- motivacijske elemente za delo in razvoj gostinstva in turizma kot gospodarskih panog.

Oseba za stike: Anica Justinek

SOKRATES

▪ **Wizard Toolbox**

Projekt Wizard Toolbox poteka v okviru Sokratesevega podprograma Grundtvig, v njem pa poleg CPI sodeluje še šest partnerskih institucij (iz Danske, Walesa, Italije, Španije, Portugalske in Poljske). Začel se je januarja 2002, končal pa se bo junija 2004.

Cilj projekta je izdelava fleksibilnih "orodij" za izobraževanje in usposabljanje najranljivejših skupin populacije: ekonomsko in socialno ogroženih oseb, oseb s pomanjkljivo izobrazbo, brez kvalifikacij, brezposelnih, priseljencev, zapornikov, oseb iz nerazvitih regij, ... skratka tistih, ki so se znašli na obrobju družbe. Izdelan inštrumentarij naj bi osebam v tej, sicer zelo raznoliki ciljni populaciji pomagal premostiti določene ovire v procesu izobraževanja in jim pokazal poti do osebnega razvoja v učeči se družbi.

Nosilec projekta, Zavod za izobraževanje odraslih iz Aalborga na Danskem, je razvil koncept igre Učeča se družba (Learning Society Game). V okviru projekta želijo svoj koncept dopolniti z zgledi dobre prakse iz drugih držav ter dopolnjeni koncept preskusiti na različnih ciljnih skupinah in v različnih situacijah.

V CPI, ki je nosilec projekta za Slovenijo, smo se odločili, da se bomo omejili na ciljno skupino mladih, ki so vključeni v nižje poklicno izobraževanje, če bo potrebno, pa bomo mrežo nacionalnih partnerjev še razširili. Trenutno zbiramo na šolah, ki izvajajo programe nižjega poklicnega izobraževanja, zanimive zglede dobre prakse, s katerimi šole poskušajo povečati motivacijo za nadaljnje izobraževanje, preprečiti osip in razviti druge ključne kompetence (predvsem kompetenco učiti se, socialne veščine, podjetništvo, aktivno državljanstvo, zaposlitvene veščine), ki so potrebne za dejavno sodelovanje v sodobni učeči se družbi.

Oseba za stike: Danuša Škapin

RAZVOJ INOVACIJ V GOSPODARSTVU (SKLAD INICIATIV EVROPSKE UNIJE)

▪ **Premagovanje inovacijskih ovir v malih in srednjih podjetjih (Innoba SME)**

Projekt Innoba je namenjen odkrivanju problemov in ovir ter premagovanju le-teh pri vpeljevanju inovacij v mala in srednja podjetja. Financiran je iz namenskih sredstev Evropske unije za razvoj inovacij v gospodarstvu.

Projekt vodi dansko podjetje Eura, v njem sodeluje petnajst držav oz. posameznih regij.

Temeljna namena projekta sta:

- izmenjava izkušenj in primerov dobre prakse,
- priprava strategije za izboljšavo sistema inovacij.

50

Projekt sestavljajo študijski obiski posameznih regij, analize SWOT (S = Strengths, W = Weaknesses, O = Opportunities, T = Threats) in predstavitve le-teh.

Z analizo SWOT ali analizo prednosti, slabosti, možnosti in nevarnosti želimo podrobneje analizirati posamezne podstrukture podjetja, kot so: kadri, finance, razvoj, organizacija, sodelovanje in pomoč drugih inštitucij ...

Projekt bo končan oktobra 2003, izkušnje pa bodo prav gotovo pripomogle k nadaljnji strategiji razvoja poklicnega šolstva.

Oseba za stike: Mirjana Kovač

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

Program usposabljanja za strukturno politiko

S približevanjem predvidenega datuma vstopa Slovenije v Evropsko unijo postajajo vedno pomembnejše priprave na črpanje sredstev iz evropskih strukturnih skladov kot osrednjega inštrumenta za spodbujanje razvoja v regijah in državah Evropske unije.

Med pomembnejšimi nalogami držav članic je bila izpostavljena zahteva po vzpostavitvi ustreznih izobraževalnih podpor za učinkovito izrabo sredstev strukturne politike v obdobju priprav na članstvo v Evropski uniji in obdobju polnopravnega članstva.

Vodilno ministrstvo pri izvajanju inštrumentov Evropskega socialnega sklada je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, za koordinacijo priprav in izvajanje dogovorjene politike pa Sektor za Evropski socialni sklad pri omenjenem ministrstvu.

Vsebine na področju vzgoje in izobraževanja so umeščene v prednostne naloge glede na evropske smernice zaposlovanja in politike evropskih strukturnih skladov.

Vlada RS je Državni razvojni program sprejela kot programsko podlago za črpanje sredstev predpristopnega programa Phare za investicije na področju ekonomske in socialne kohezije v obdobju 2001–2003 in v obdobju po vstopu iz strukturnih skladov, ki jih bo Slovenija kot polnopravna članica lahko črpala za spodbujanje skladnega razvoja (2004–2006).

V okviru Posebnega pripravljalnega programa za uvajanje evropskih strukturnih skladov sta bili evidentirani dve inštituciji, ki naj bi v koordinaciji z vodilnimi ministrstvi ter Agencijo RS za regionalni razvoj izvajali izobraževanje ter razvijali in zagotavljali izobraževalno podporo v pripravah na strukturno politiko:

- Upravna akademija, Ljubljana, ki jo je ustanovil SVEZ za izvajanje izobraževanja za celotne strukturne sklade,
- Nacionalno izobraževalno središče za Evropski socialni sklad (National Training Institution – NTI) pri Centru RS za poklicno izobraževanje, ki ga je ustanovil Generalni direktorat za zaposlovanje in socialne zadeve v vseh državah kandidatkah.

V času izvajanja projekta so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- usposabljanje dveh članov enote za načrtovanje in koordinacijo izobraževanja za Evropski socialni sklad,
- priprava in izdaja slovenske različice priročnika za Evropski socialni sklad,
- evidentiranje potreb po izobraževanju in opredelitev ciljnih skupin,
- priprava osnutka Programa izobraževanja,
- sodelovanje pri pripravi relevantnih nacionalnih dokumentov (DRP-RS, Joint Assessment Paper).

Uradno poročilo o opravljenih dejavnostih je bilo predstavljeno v Bruslju novembra 2000.

Vloga National Training Institution (NTI) v nadaljnjih pripravah na strukturno politiko

Ker je uspešno delovanje NTI pogojeno z vzpostavitvijo ustreznih struktur na nacionalni in regionalni ravni, lahko ugotovimo, da v času vzpostavitve izvajanja prej omenjenih dejavnosti le-te še niso bile zagotovljene in je dejavnost pri izvedbi programa izobraževanja zastala.

V zadnjih nekaj mesecih se je zaradi intenziviranja procesa pridruženja Slovenije Evropski uniji ter postopki v zvezi s sprejemanjem Državnega razvojnega programa poglobilo sodelovanje v zvezi s pripravo na Evropski socialni sklad, predvsem v okviru Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Agencije Republike Slovenije za regionalni razvoj.

Opravljenе dejavnosti so ustrezna strokovna podlaga za začetek sistematičnega izvajanja izobraževalnih dejavnosti v sklopu priprav na črpanje sredstev iz Evropskega socialnega sklada.

Razvijanje koncepta dela NTI zahteva intenzivno medresorsko povezovanje in vpetost v vse priprave na uvajanje socialnega in strukturnih skladov, koncept razvoja človeških virov, izvajanje nacionalnega programa zaposlovanja, politiko usklajenega regionalnega razvoja in s tem izvajanje same strategije pridruženja.

Pravočasno in sistematično izobraževanje za izrabo denarja Evropskega socialnega sklada je nujna sistematična informativna kampanja s cilji:

- razumevanje filozofije evropskih socialnih skladov kot inštrumenta za uveljavljanje dogovorjenih ukrepov evropske in nacionalne politike zaposlovanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni,
- obvladovanje formalnih postopkov pri pridobivanju skladov,
- obvladovanje pisanja projektov in s tem uspešno kandidiranje za denar Evropskega socialnega sklada.

Program usposabljanja za Evropski socialni sklad, ki ga bo izvajal NTI v letih 2002/03

NTI zagotavlja izobraževalno in informacijsko podporo uvajanju Evropskega socialnega sklada v okviru dogovorjene strategije priprav, ki jih vodi in koordinira Sektor za Evropski socialni sklad pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

S programom usposabljanja želimo doseči naslednje temeljne cilje:

- poznavanje vloge Evropskega socialnega sklada in ustvarjanje temeljnega vedenja o njegovi filozofiji v podporo odločanju o pogojih članstva,
- sposobnost upravljanja z Evropskim socialnim skladom na nacionalni/regionalni/lokalni ravni in izobraževanje ustreznih administrativnih struktur na vseh omenjenih ravneh,
- izobraževanje prihodnjih prijaviteljev projektov (project managers),
- vpliv regionalizacije in decentralizacije na uporabo sredstev Evropskega socialnega sklada.

NTI bo v letih 2002/03 izpeljal izobraževanje za naslednje ciljne skupine:

- področje poklicnega izobraževanja,
- regionalna skupina Evropskega socialnega sklada,
- koordinatorji za mednarodno sodelovanje v poklicnih šolah.

Naša želja je, da bruseljska pobuda o nacionalnih izobraževalnih središčih zaživi v podporo vsem omenjenim ravnam izobraževanja in uvajanju evropskih socialnih skladov v slovenski prostor. Da bi od vsega začetka zagotovili čim večjo transparentnost našega dela, vas prosimo, da s svojimi izkušnjami prispevate k učinkovitosti projekta in njegovi vlogi v sedanjih pripravah na uvajanje evropskih socialnih skladov v Sloveniji.

Oseba za stike: Matjaž Praprotnik, koordinator za Evropski socialni sklad

IZOBRAŽEVALNO-SEJEMSKA PRIREDITVE

V O R N I K
BRNOVALEKOLNETO
2002/2003

53

Temeljne izobraževalno-sejemske prireditve, ki promovirajo področje izobraževanja in zaposlovanja v Sloveniji, so **Festival vzgoje in izobraževanja**, **Mednarodni obrtni sejem**, **INFOS** in **Studentska arena**.

Festival vzgoje in izobraževanja je osrednja izobraževalno-sejemska prireditev, ki poda celosten prerez dobre prakse in inovativnih prijemov razvitih v izobraževalnih institucijah ter drugih komplementarnih dejavnostih, ki niso vezane samo na izobraževalne institucije, so pa neločljivi del življenja in dela, ki oblikuje nenehno učečega se posameznika. Po enoletnem premoru, ko v letu 2002 festival ni bil organiziran, toliko nestrpneje pričakujemo predstavitev novih dosežkov. Vabimo vas, da se prireditve udeležite kot dejavni soustvarjalci, ki boste predstavili vašo dejavnost ter hkrati na podlagi predstavitev drugih pripomogli k izboljšanju kakovosti bivanja v svojem okolju. O času in kraju poteka festivala v letu 2003 vas bomo pravočasno obvestili tako, da boste imeli dovolj časa za pripravo kakovostnih nastopov na razstavnem prostoru, predavanjih, delavnicah, okroglih mizah in drugih oblikah predstavitev.

Predstavitev poklicev na **Mednarodnem obrtnem sejmu** je predvsem namenjena učencem zadnjih razredov osnovne šole, ki se odločajo za svojo poklicno pot. Na privlačen način, ki omogoča lastno aktivnost obiskovalcev, šole v sodelovanju z delodajalci predstavljajo predvsem poklice, za katere se izobraževanje izvaja v dualni obliki. Na letošnji prireditvi, ki bo potekala v Celju od 11. do 18. septembra, bo sedemnajst šol predstavilo enaintrideset poklicev. Hkrati je prireditev priložnost, da na vsakoletnem posvetu ocenimo dejavnosti na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja v preteklem letu.

Na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij je osrednja slovenska izobraževalno-sejemska prireditev **INFOS**. Organizatorji namenjajo posebno pozornost vlogi informacijsko-komunikacijskih tehnologij v vzgoji in izobraževanju. Med drugim vsako leto predstavimo dosežke poklicnih in strokovnih šol na tem področju. Letošnji INFOS bo potekal med 21. in 25. oktobrom.

Na **Študentski areni** se prepletajo zabava, kultura, informacije in priložnosti za izobraževanje. Na prireditvi imajo mladi predvsem priložnost, da spoznajo možnosti za nadaljevanje formalnega in neformalnega izobraževanja ter hkrati sodelujejo v številnih drugih dejavnostih. Poglavitna ciljna skupina prireditve so študentje, zato je čas izvajanja umeščen na začetek študijskega leta. Letos bo to od 15. do 17. oktobra.

Davorin Majkus

REGISTRACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM ZA POKLICNE KVALIFIKACIJE

54

Center RS za poklicno izobraževanje razvija registracijsko-informacijski sistem (RIS) za poklicne kvalifikacije. Cilj projekta, prva zasnova je nastala v okviru projekta Phare MOCCA, je izoblikovati tak sistem, ki bo zagotavljal transparentnost poklicnih kvalifikacij in bo primerljiv s podobnimi sistemi v Evropski uniji. Želja in namen je vzpostaviti in med seboj povezati vse pomembne registre z informacijami o poklicnem in strokovnem izobraževanju, različnim skupinam uporabnikov omogočiti različne poizvedbe in se kot nacionalno informacijsko središče za poklicne kvalifikacije vključiti v mednarodne mreže.

Registracijsko-informacijski sistem bo povezal register poklicnih standardov z registrom izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja in registrom katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti, ki so podlaga za pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij v certifikatnem sistemu.

Uvrščeni bodo tudi drugi registri:

- baza izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij in baza izvajalcev javnoveljavnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja,
- baza imetnikov licenc,
- baza izdanih certifikatov.

Uporabniki informacij v sistemu bodo: ministrstva, javne ustanove in zavodi, zbornice, šole, dijaki/vajenci, učitelji, delodajalci, zavodi za zaposlovanje, iskalci zaposlitve, izvajalci postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij in drugi.

Razvrščeni bodo v skupine uporabnikov z določenimi dostopnimi pravicami:

- sooblikovalci (coproducers) RIS-a bodo prispevali podatke v sistem in bodo med seboj povezani z intranetom;
- inštitucionalni uporabniki (javne ustanove in zavodi) bodo imeli registriran dostop do baz in možnost velikega števila poizvedb;
- registrirani javni uporabniki bodo imeli omejen dostop in možnost le nekaterih poizvedb.

Prva faza projekta, v kateri sta bili izdelani bazi poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za certificiranje ter postavljeni temelji nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije, se končuje.

Širša delovna skupina, ki so jo sestavljali predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Statističnega urada, Državnega

izpitega centra, Zavoda RS za zaposlovanje in Centra RS za poklicno izobraževanje, je dosegla dogovor o umestitvi poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti v klasifikacijo ISCED.

Na podlagi tega dogovora, novih izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter metodologije za pripravo poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti je Center začel z izdelavo baze poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti.

V okviru projekta so bili razviti:

- podatkovna baza MS SQL kot podlaga za delovanje aplikacije;
- urejevalnik podatkovne baze, vsebine in strukture spletnih strani;
- iskalnik po podatkovni bazi (možnost različnih poizvedb po podatkovni bazi ter brskanje po šifrantih) in možnost različnih izpisov;
- podporni modul za sprejemanje poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti (od obravnave pobude, osnutka, obravnave na Strokovnem svetu, redakcije, lekture do objave v Uradnem listu),
- večjezična podpora, ki omogoča objavo vseh podatkov na spletnih straneh v več jezikih (tudi možnost poznejšega dodajanja novega jezika);
- večnivojski sistem uporabnikov, ki omogoča določanje poljubnega števila uporabnikov, njihovo uvrščanje v skupine ter določanje poljubnih dostopnih pravic;
- modeli standardizacije nabora vrednosti podatkov (klasifikacija in šifriranje podatkov);
- modul za spremljanje nastajanja in spreminjanja poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti;
- možnost izvoza registra na zgoščenko;
- celostna podoba in spletna predstavitev nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije.

V sistem so uvrščene tudi nomenklature in splošni ter posebni deli izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja v obliki wordovih dokumentov ter možnosti iskanja po področjih in po vrsti programa.

Delo se bo nadaljevalo v jeseni z izoblikovanjem baze izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij in dodajanjem vsebin na spletno stran nacionalnega informacijskega središča.

Dostop do nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije je mogoč prek spletne strani www.cpi.si.

mag. Slava Pevec Grm in Veronika Zabret

NACIONALNI OBSERVATORIJ SLOVENIJE ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

56

Nacionalni observatoriji so bili ustanovljeni na pobudo Evropske izobraževalne fundacije (European Training Foundation – ETF) v državah srednje in vzhodne Evrope, novih neodvisnih držav in v Mongoliji. Observatoriji nimajo formalnega statusa, ampak so manjše enote, ki delujejo v okviru ene od obstoječih inštitucij s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja in/ali trga dela oziroma v okviru ministrstev ter sodelujejo tako z nacionalnimi kot tujimi inštitucijami. Zajemajo predvsem področje poklicnega in strokovnega izobraževanja oziroma trga dela. Nacionalni observatorij Slovenije za poklicno izobraževanje in usposabljanje je bil ustanovljen decembra 1996 kot enota Centra RS za poklicno izobraževanje (CPI), njegovo delovanje pa po pogodbi med CPI in Evropsko fundacijo za izobraževanje in usposabljanje (ETF) sofinancira slednja.

Razvojno-analitska dejavnost je temeljna dejavnost Nacionalnega observatorija za poklicno izobraževanje, ki zbira, analizira, ocenjuje in razširja kvalitativne informacije in kvantitativne podatke o sistemu poklicnega izobraževanja in usposabljanja tako na mednarodni kot tudi na nacionalni ravni. To je razvidno predvsem iz rednih letnih poročil o poklicnem izobraževanju v slovenskem in angleškem jeziku kot tudi iz poročil, ki nastanejo na podlagi dodatnih projektov. Poročila so pripravljena za potrebe Evropske komisije kot tudi za analitske potrebe nosilcev in oblikovalcev poklicnega izobraževanja v Sloveniji. Npr. poročilo Monografija o poklicnem in strokovnem izobraževanju je bilo predstavljeno evropski javnosti in evropski komisiji kot vzorčni model. Pri izdelavi poročil sodelujejo izvedenci s področja poklicnega izobraževanja in trga dela. Tako Observatorij povezuje različne akterje in inštitucije, ki so vpete v sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ter posredno in neposredno izboljšuje pretok (izmenjavo) informacij.

Poročilo Poklicno in strokovno izobraževanje v Sloveniji za leto 2001 je že peto poročilo Nacionalnega observatorija Slovenije. Sama zasnova poročila ni bila spremenjena, s čimer je bila zagotovljena delu določena kontinuiteta, kar omogoča tudi medletno primerljivost, vseeno pa niso bili zanemarjeni morebitni novi prijemi pri reševanju aktualnih problemov. Poglavitni namen poročil je, da se na enem mestu zberejo in analizirajo informacije o položaju v poklicnem izobraževanju in usposabljanju mladine in odraslih ter, širše, informacije o spremembah v izobraževalnem sistemu, trendih na trgu delovne sile, povpraševanju po posameznih izobrazbenih in kvalifikacijskih profilih, vlogi in vključenosti socialnih partnerjev v usposabljanje ipd.

Iz zadnjega poročila je žal razvidno, da so problemi trga dela oziroma delovne sile večinoma ostali enaki lanskim: trg dela je zaznamovan z razvrednotenjem človeškega kapitala in naraščanjem strukturnega neskladja (veliko starejših brezposelnih oseb, dolgotrajno brezposelnih, slabo izobraženih itn.), nerešen je problem regionalizacije, problem osipnikov

iz strokovnih in poklicnih šol itn. To kaže na zelo težavno preoblikovanje oziroma počasno odzivnost na zahteve trga dela, skratka, premajhno fleksibilnost obstoječih institucij.

Prvo in drugo poglavje poročila dajeta splošno oceno družbeno-ekonomskega stanja na trgu dela, kjer so v skrčeni obliki predstavljena najpomembnejša dejstva na makroekonomski ravni. V tretjem poglavju je predstavljena posodobitev programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja v luči vseživljenjskega učenja. Predstavljeni so podatki o rednem poklicnem in strokovnem izobraževanju ter o nadaljevalnem poklicnem izobraževanju in izobraževanju odraslih. V četrtem in petem poglavju je predstavljeno izobraževanje t. i. izobraževalcev. V šestem poglavju govorimo o mednarodnih dejavnostih na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja v luči vseživljenjskega izobraževanja. V zadnjem poglavju pa je predstavljenih nekaj izzivov za nadaljnji razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja. Pričakujemo, da bo poročilo podlaga nacionalnim institucijam in oblastem pri nadaljnjem odločanju in ukrepanju na tem področju, seveda pa ne smemo zanemariti tudi mednarodne dimenzije, ki jo ima to poročilo.

Poleg letnega poročila Poklicno in strokovno izobraževanje v Sloveniji 2001 je Observatorij v letu 2001 tudi končal koordinacijo projekta Strokovna podpora tematskim pregledom edukacijskih sistemov v jugovzhodni Evropi, ki jih je v letih 2000–2001 izvajala OECD. Poleg CEPS (Center za študij edukacijskih strategij) so pri projektu sodelovali strokovnjaki iz posameznih držav. Izsledki navedene študije so objavljeni na naših in CEPS-ovih internetnih straneh.

V letu 2001 se je končal tudi projekt Development of a model National Qualification Structure. Projekt je vseboval izdelavo same študije in študijski obisk izvedencev, ki so sodelovali pri izdelavi poročila, na Nizozemskem, kjer so se podrobneje seznanili z nizozemskim kvalifikacijskim modelom.

Nacionalni observatorij je pripravil pregled ključnih statističnih kazalnikov v poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju ter trga dela. Pripravil je tudi Fact Sheets, ki na štirih straneh vsebuje relevantne podatke o slovenskem izobraževanju in trgu dela. Izdelan je le v angleškem jeziku in je namenjen mednarodni uporabi.

Nacionalni observatoriji so bili zastavljeni kot razvojni projekt: v prvi fazi njihovega obstoja je bil poudarek povsem na razvoju celostnega, standardiziranega in mednarodno primerljivega sistema poročanja o položaju in reformah na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter trga dela. Postopoma in vzporedno s tem pa vsak nacionalni observatorij opravlja še dodatne naloge in se specializira glede na potrebe in vrzeli, s katerimi se soočajo posamezne države na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter trga dela (npr. priprava analiz in poglobljenih študij posameznih tem oz. področij, evalvacije posameznih ukrepov, manjše empirične raziskave itn.). Predvsem pa naj bi se observatoriji spremenili oziroma prilagodili v luči približevanja oziroma skorajšnje vključitve v Evropsko unijo – prevzeli naj bi vlogo podobnih institucij, ki delujejo v okviru Evropske unije.

Dejavnosti Nacionalnega observatorija RS za poklicno in strokovno izobraževanje v tem letu:

58

- priprava komentarjev na osnutek Review of progress in VET reform 2002, ki ga pripravlja ETF v sodelovanju z Evropsko komisijo;
- priprava oziroma izpolnitev Fact Sheets za tekoče leto, kratka predstavitev zadnjih sprememb v poklicnem in strokovnem izobraževanju v Sloveniji;
- priprava letnega poročila Poklicno in strokovno izobraževanje v Sloveniji 2002, kar pomeni nadaljevanje petletnega dela;
- priprava kratkega poročila Teachers and trainers in VET – The situation in Slovenia, kjer naj bi se osvetlilo trenutno stanje na področju izobraževanja t. i. “izobraževalcev” predvsem za poklicno in strokovno izobraževanje;
- priprava Key Indicators oziroma ključnih kazalnikov za poklicno in strokovno izobraževanje v Sloveniji;
- priprava poročila, udeležba na seminarju ter izpeljava kratkega vprašalnika za področje poklicnega svetovanja in poklicne orientacije v Sloveniji z naslovom: Information Collection on the Situation of Guidance and Counselling in 8 candidat countries. To je širši projekt, ki ga podpirajo OECD, CEDEFOP in ETF.

Poleg teh dejavnosti pa smo predstavili Evropski fondaciji za poklicno izobraževanje, ki je ponudila možnost sofinanciranja dodatnih malih projektov, še šest projektov, vendar nam trenutno še ni znano, kateri in koliko jih bo v resnici izbranih.

Vse naše dejavnosti in končna poročila sproti objavljamo na internetu (<http://www.cpi.si/obs/index.html>).

Mojca Cek

ZAPOSLENI NA CENTRU RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

V O R N I K
SRUŽIŠČE
2002/2003

59

VODSTVO

Vladimir Tkalec, prof.

direktor
e-pošta: vladimir.tkalec@cpi.si
tel.: 01/586 42 02

Mirjana Kovač, univ. dipl. ekon.

namestnica direktorja
e-pošta: mirjana.kovac@cpi.si
tel.: 01/586 42 03

mag. Slava Pevec Grm, prof.

pomočnica direktorja za razvoj
e-pošta: slava.pevec-grm@cpi.si
tel.: 01/586 42 08

TAJNIŠTVO

Mojca Polak

poslovna sekretarka, vodenje in koordinacija
razvojnih in inovacijskih projektov
e-pošta: mojca.polak@cpi.si
tel.: 01/586 42 59

Cvetka Kermelj

strokovna sodelavka - tajnica
e-pošta: cvetka.kermelj@cpi.si
tel.: 01/586 42 01

Vida Povirk

strokovna sodelavka
e-pošta: vida.povirk@cpi.si
tel.: 01/586 42 17

Mojca Žlender

strokovna sodelavka za administrativno-tehnična
opravila
e-pošta: mojca.zlender@cpi.si
tel.: 01/586 42 63

Franjo Bukáč

hišnik
tel.: 01/586 42 61

RAČUNOVODSTVO

Ljubica Novakovič

višja strokovna sodelavka za finančno področje,
računovodkinja
e-pošta: ljubica.novakovic@cpi.si
tel.: 01/586 42 21

Marinko Novakovič

strokovni sodelavec
e-pošta: marinko.novakovic@cpi.si
tel.: 01/586 42 30

60

ODDELEK ZA POKLICNE STANDARDE

Veronika Šlander, prof.

vodja oddelka za poklicne standarde in poklicne
kvalifikacije
e-pošta: veronika.slander@cpi.si
tel.: 01/586 42 25

Urška Marentič, prof.

vodja področnih skupin za izobraževanje odraslih
e-pošta: urska.marentic@cpi.si
tel.: 01/586 42 49

Bojana Sever, univ. dipl. org. dela

višja svetovalka za razvoj poklicnih standardov in
poklicnih kvalifikacij
e-pošta: bojana.sever@cpi.si
tel.: 01/586 42 29

**mag. Primož Hvala Kamenšček,
univ. dipl. ped. in prof. soc.**

višji svetovalec za razvoj in analizo novih poklicev in
poklicne kvalifikacije
e-pošta: primoz.hvala@cpi.si
tel.: 01/586 42 62

Darja Štarkl, univ. dipl. soc.

višja svetovalka za razvoj in analizo novih poklicev
in poklicne kvalifikacije
e-pošta: darja.starkl@cpi.si
tel.: 01/586 42 28

Barbara Kuncič, univ. dipl. soc.

samostojna svetovalka za poklicne standarde in
poklicne kvalifikacije
e-pošta: barbara.kuncic@cpi.si
tel.: 01/586 42 53

Matjaž Praprotnik, univ. dipl. soc.

samostojni svetovalec za poklicne standarde in
koordinator za Evropski socialni sklad/NTI
e-pošta: matjaz.praprotnik@cpi.si
tel.: 01/586 42 69

Saša Širca, univ. dipl. soc.

samostojna svetovalka za poklicne kvalifikacije
e-pošta: sasa.sirca@cpi.si
tel.: 01/586 42 27

ODDELEK ZA KURIKULUM

mag. Marija Tome, univ. dipl. ped.

vodja za razvoj izobraževalnih programov
e-pošta: marija.tome@cpi.si
tel.: 01/586 42 18

Jelka Čop, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za živilstvo in veterino
e-pošta: jelka.cop@cpi.si
tel.: 01/586 42 13

Jelka Drobne, univ. dipl. soc.

vodja področnih skupin za zdravstvo, farmacijo, kozmetiko ter prilagoditev programov za dijake s posebnimi potrebami; vodenje in koordinacija dela študijskih skupin
e-pošta: jelka.drobne@cpi.si
tel.: 01/586 42 19

**Anica Justinek,
univ. dipl. ped. in prof. psih.**

vodja področnih skupin za gostinstvo, turizem gospodinjske storitve, frizerstvo, predšolsko vzgojo, oblikovanje in fotografijo; vodenje in koordinacija priprave izpitnih katalogov za mojstrske, delovodske in poslovodske izpite
e-pošta: anica.justinek@cpi.si
tel.: 01/586 42 12

Igor Leban, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za gozdarstvo, lesarstvo, tapetništvo, gradbeništvo in geodezijo; vodenje in koordinacija srečanj in tekmovanj dijakov
e-pošta: igor.leban@cpi.si
tel.: 01/586 42 24

Franc Lončar, univ. dipl. inž.

vodja področne skupine za promet in zveze; vodenje strokovne knjižnice
e-pošta: franc.loncar@cpi.si
tel.: 01/586 42 07

Ivan Mavsar, univ. dipl. inž.

vodja področne skupine za elektrotehniko in računalništvo; koordinacija projektov učne opreme in tehnike
e-pošta: ivan.mavsar@cpi.si
tel.: 01/586 42 14

Andreja Prošek, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za kemijo, gumarstvo, steklarstvo in optiko, tiskarstvo in papirništvo
e-pošta: andreja.prosek@cpi.si
tel.: 01/586 42 14

Jana Ravbar, univ. dipl. ekon.

vodja področne skupine za ekonomsko, trgovsko in upravno-administrativno dejavnost
e-pošta: jana.ravbar@cpi.si
tel.: 01/586 42 22

Marija Šibanc, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za strojništvo, metalurgijo in rudarstvo
e-pošta: marija.sibanc@cpi.si
tel.: 01/586 42 15

Breda Zupanc, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za tekstil in usnjarstvo, koordinacija poklicne mature
e-pošta: breda.zupanc@zrss.si
breda.zupanc@cpi.si
tel.: 02/332 67 80

Helena Žnidarič, univ. dipl. inž.

vodja področne skupine za kmetijstvo
e-pošta: helena.znidaric@cpi.si
tel.: 01/586 42 38

ODDELEK ZA EVALVACIJE

Darko Mali, univ. dipl. teol.

vodja za spremljanje in uvajanje izobraževalnih programov
e-pošta: darko.mali@cpi.si
tel.: 01/586 42 11

Andreja Čater, univ. dipl. soc.

samostojna svetovalka za razvoj in analize
e-pošta: andreja.cater@cpi.si
tel.: 01/586 42 45

Nataša Prelesnik, prof. soc. ped.

samostojna svetovalka za spremljanje uvajanja izobraževalnih programov
e-pošta: natasa.prelesnik@cpi.si
tel.: 01/586 42 16

STALNO STROKOVNO SPOPOLNJEVANJE

Davorin Majkus, univ. dipl. inž.

svetovalec direktorja za izobraževanje izvajalcev
e-pošta: davorin.majkus@cpi.si
tel.: 01/586 42 09

VODNIK
SRUŽIJSKI LEHIO
2002/2003

63

UČNA GRADIVA

Danuša Škapin, prof.

vodja področja za učno-didaktična gradiva in
publicistične dejavnosti
e-pošta: danusa.skapin@cpi.si
tel.: 01/586 42 10

INFORMACIJSKA PODPORA

Veronika Zabret, univ. dipl. org. dela

vodja registracijsko-informacijskega sistema
e-pošta: veronika.zabret@cpi.si
tel.: 01/586 42 68

Damjan Hajsek, inž.

višji svetovalec za poklicne standarde in poklicne
kvalifikacije v okviru RIS
e-pošta: damjan.hajsek@cpi.si
tel.: 01/586 42 67

NACIONALNI OBSERVATORIJ SLOVENIJE

Mojca Cek, univ. dipl. soc.

vodja Nacionalnega observatorija
e-pošta: mojca.cek@cpi.si
tel.: 01/586 42 23

Petra Vranješ, univ. dipl. ekon.

višja svetovalka Nacionalnega observatorija
e-pošta: petra.vranjes@cpi.si
tel.: 01/586 42 20

Beleške

64

